minika GO

Sayı 15 Mart 2018

Bilmece, edebiyat, çizgi roman, oyun... Dolu dolu 76 sayfa!

AYIN KAHRAMANI
KRATT KARDEŞLER

AĞAÇLAR

KIBRIS FİYATI: 8.50 TL
ISSN 2548-026X
9 772548 026002 03
7 TL

Yıl: 2 | Sayı: 15 | Mart 2018

Sahibi: TURKUVAZ HABERLEŞME VE YAYINCILIK ANONİM ŞİRKETİ
Tüzel Kişi Temsilcisi ve Genel Müdür: YASEMİN GEBEŞ

Genel Yayın Yönetmeni: H. SALİH ZENGİN

Yayın Direktörü: ASLIHAN SARP İŞMAN
Yayın Danışmanı: EROL ERDOĞAN, ELÇİN KOYUNCU
Yayın Kurulu: Zeynep KUŞ *(8 yaş)*, Lal ERTÜN *(12 yaş)*, Ertuğrul ALTAY *(9 yaş)*, Hatice Melek ÇİLEK *(11 yaş)*

Yazı İşleri: SARE TANRIVERDİ
Görsel Yönetmen: SELAHATTİN ÖZDOĞAN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü ve İnternet Yayın Sorumlusu: ŞEFİK ÇALIK
Genel Müdür Yardımcısı: YONCA ERTÜRK ÖZEREN
Pazarlama ve İş Geliştirme Müdürü: DERYA CANAN SÜTER

Üretim Takip Müdürü: EYÜP ÇURLU
Pazarlama ve İş Geliştirme Uzmanı: ZEYNEP DOĞAN
Grafiker (Tanıtım): FİLİZ MORAY

Reklam Satış Genel Müdür Yrd.: SEMA TEKER
Reklam Satış Koordinatörü: EBRU KAÇAR
Reklam Satış Müdürü: SEVGİ SEDA KOÇAK
Reklam Rezervasyon:
Tel: 0212 354 33 61/63/65 Faks: 0212 354 33 75

Turkuvaz Grubu Hizmetleri Marka ve Pazarlama Grup Başkanı: SİNAN KÖKSAL
Abone Operasyon Müdürü: UFUK KOCAOĞLU
Çağrı Merkezi: 444 88 81
abone@turkuvazabone.com | www.turkuvazabone.com

MinikaGo Dergi @minikagodergi
minikago.dergi
dergi@minikagodergi.com.tr | www.minikagodergi.com.tr

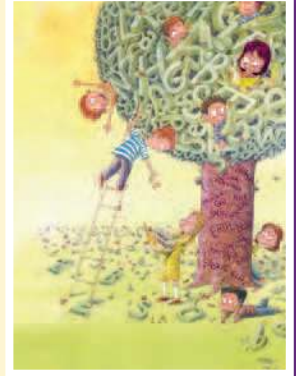


H. Salih Zengin
editor@minikagodergi.com.tr

MERHABA

Sevgili arkadaşlar merhaba!

İşte bahar mevsimi geldi. Gökteki güneş daha bir ısıtıyor içimizi ve yeryüzünü. Baharın çağrısına uyan ağaçların tomurcukları patlamaya, meyve ağaçları rengârenk çiçeklerle süslenmeye başladı. Biz de doğanın bu sevimli bekçileri olan ağaçları kapağımızın konusu olarak belirledik.



Kapak İllüstrasyonu: **Dağıstan Çetinkaya**

Ve tabii ki her sayıda olduğu gibi bu ay da masallar, etkinlikler, şiirler, oyunlar, bilmece ve bulmacalar, çizgi roman ve yemek tarifleri ağaçların şarkısı eşliğinde hazırlandı.

Mart sayımızda sizlere üç hediye ile gülümsüyoruz. Koleksiyonunuza katacağınız “Yapraklarını Dökmeyen Ağaç” isimli çıkartmalı mini öykü kitabımız ilk hediyemiz. 18 farklı ağacın özelliklerini öğreneceğiniz, oyunlar oynayıp koleksiyon yapabileceğiniz kartların da özel çizimleriyle dikkatinizi çekeceğine eminiz.

Bilmece-bulmaca seven arkadaşlarımız için hazırladığımız ve yine ağaç konusuyla şekillenen 16 sayfalık özel ekimizle de güzel zamanlar geçireceksiniz.

Evet, mevsimlerden bahar ve ağaçlara gülümsemenin tam vakti! Haydi dergimizi alın ve bir ağacın altına oturup okumaya başlayın.

İyi okumalar, iyi eğlenceler!



Yazışma Adresi: Barbaros Bulvarı Cam Han No: 153 Balmumcu 34349, Beşiktaş / İstanbul.
Santral Telefon: (0212) 354 30 00 **Turkuvaz Dergi:** (0212) 326 33 34 **Faks:** (0212) 354 47 40 **Yayın Türü:** Yaygın Süreli
FIPP üyesidir.
Yönetim Yeri: Barbaros Bulvarı, Cam Han, No: 153, Beşiktaş/ İstanbul **Dağıtım:** Turkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.
Yayımcı: TURKUVAZ HABERLEŞME VE YAYINCILIK ANONİM ŞİRKETİ **Matbaa Genel Müdürü:** MEHMET KAMİLOĞLU
Basımcı: TURKUVAZ HABERLEŞME VE YAYINCILIK ANONİM ŞİRKETİ **Basıldığı Yer:** Akpınar Mah. Hasan Basri Cad. No: 4, Sancaktepe-İstanbul.
Tel: (0216) 585 90 00 **Dergi İşletme Müdürü:** Hakan Demirci



Masal

22





TUHAF BİLGİLER

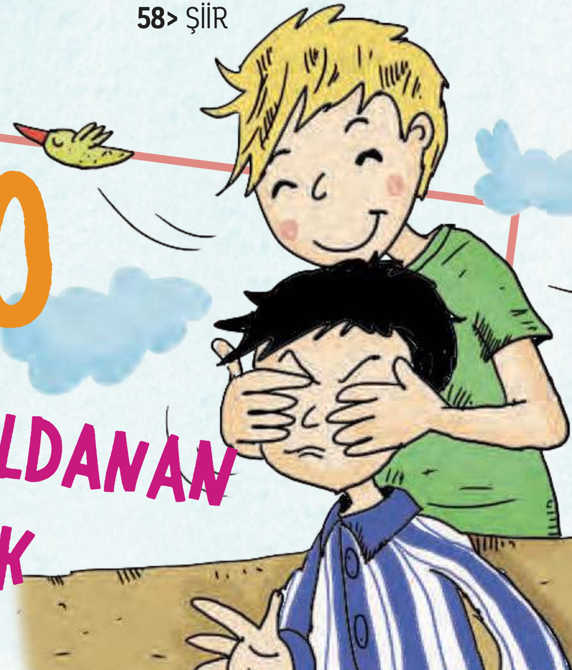
28

Mart 2018



BEN OLSAM

26



40

MIRILDANAN ÇOCUK

YETENEĞİMİZE ÖZEN GÖSTERİN

5. madde

Taraf Devletler, bu sözleşmenin çocuğa tanıdığı haklar doğrultusunda çocuğun yeteneklerinin geliştirilmesi ile uyumlu olarak, çocuğa yol gösterme ve onu yönlendirme konusunda ana-babanın, yerel gelenekler öngörüyorsa uzak aile veya topluluk üyelerinin, yasal vasilerinin veya çocuktan hukuken sorumlu öteki kişilerin sorumluluklarına, haklarına ve ödevlerine saygı gösterirler.



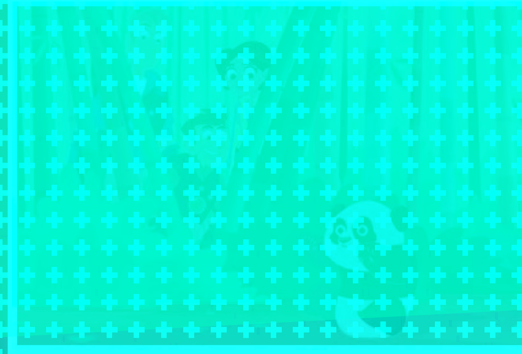
Resimleyen: **Nur Dombaycı**

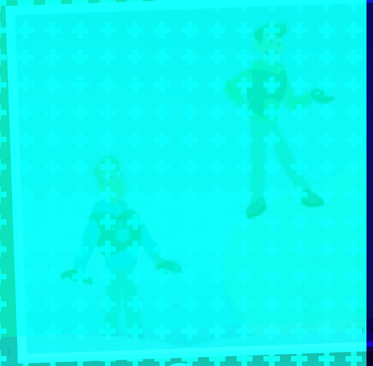
★ *Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 5. maddesidir. 20 Kasım 1989 tarihinde onaylanan bu sözleşmeyi Türkiye, 1990 yılında imzaladı.*

minika GO EKRANI

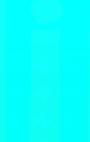
Hazırlayan: Özge Sayraç Mutlu







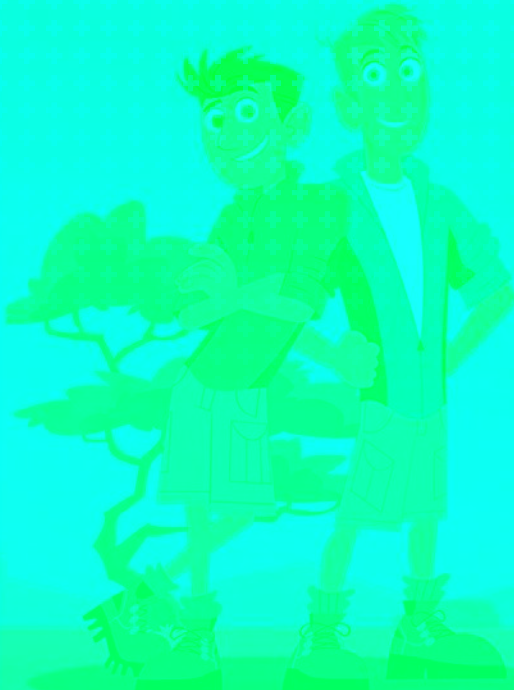
Vahşi Hayvanlar

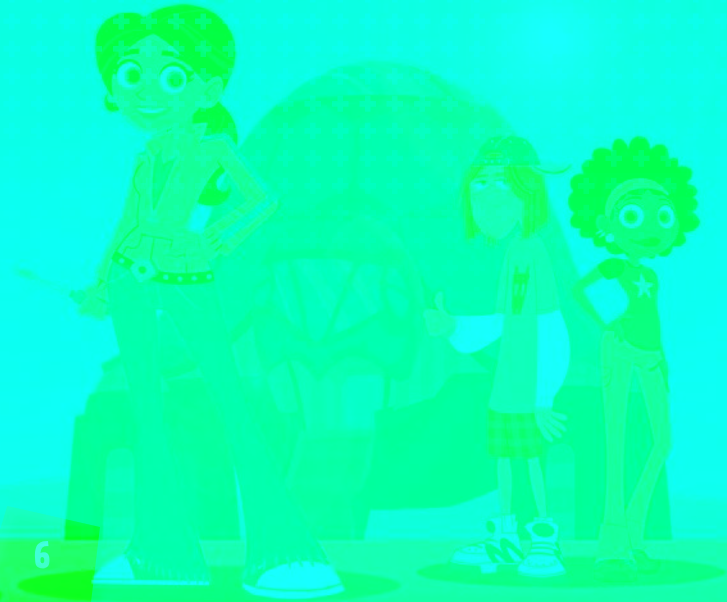


İnanılmaz vahşi hayvanlarla tanışmak Kratt Kardeşler ile mümkün. Chris ve Martin'i yeni maceralarında yalnız bırakmayın! "Hermit Yengeci neden kabuk değiştirir? Uçan balık olur mu?" gibi birçok sorunun cevabını Kratt Kardeşler'de bulabilirsiniz.

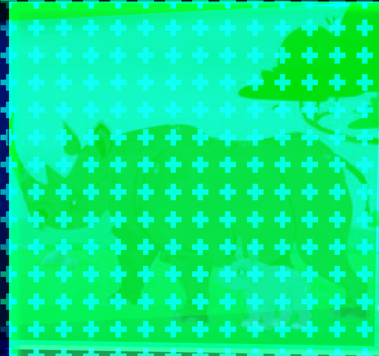
Bu İşte Bir Terslik Var!

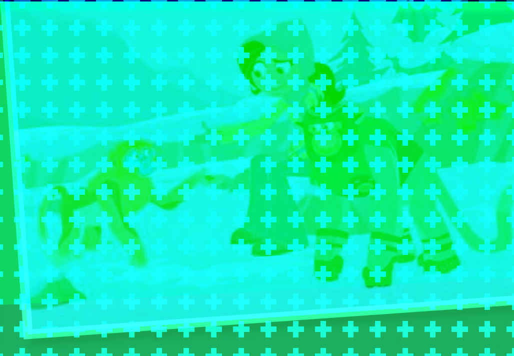
Chris ve Martin hayvan macerasına çıkmak için oldukça heyecanlı. Hatta o kadar heyecanlı ki Koki ve Aviva'nın en hassas ekipmanlarını ıslattıklarının bile farkında değil. Duruma biraz bozulan mühendisler, ekibimize icatlarının ne kadar önemli olduğunu hatırlatıyor. Her iki ekip de kendi işlerinin daha zor olduğu konusunda ısrarlı ve bunu anlamanın tek bir yolu var. Bu seferlik Koki ve Aviva ile yer değiştimeye karar veren ekibimizi bol icatlı bir gün bekliyor.





KRATT KARDEŞLER
her gün 10.30, 16.30 ve 19.30'da
minikaGO ekranlarında...





anışıyoruz

Kratt Kardeşler ekibinin başarılı mühendisleri Koki ve Aviva uçan hayvan arayışına çıkarken Chris ve Martin de onlara laboratuvardan destek oluyor. Tabii yaptıkları delme çalma ve yamalı icatlarla bu ne kadar mümkün olursa... Sizce başarılı olabilecekler mi?

Kratt Kardeşler yepyeni maceralarıyla minikaGO ekranlarında!

SHERLOCK YACK MARATONU
her cumartesi
11.00 – 12.30 arası
3 bölüm arka arkaya
minikaGO ekranlarında...

minikaGO, mart ayında eğlence dolu

		11.30	Thunderbirds	17.15	Oscar Çöllerde	22.30	Oscar Çöllerde
06.30	Artzooka	12.00	Deniz Altı Kaşifleri	17.30	Tobot	23.00	Harika İşler Takımı
		12.30	Peter Pan'ın Yeni Maceraları	18.00	Sonic Boom	23.30	Keloğlan
07.30	Dino Dan	13.00	Karamella	18.30	Thunderbirds	00.00	Dino Dan
		13.30	Harika İşler Takımı	19.00	[illegible]		
08.30	Ben ve Robotum	14.00	Tobot	19.15	Oscar Çöllerde	01.00	Ben ve Robotum
09.30	Sonic Boom	15.00	Ben ve Robotum	20.00	Tobot	02.00	Deniz Altı Kaşifleri
10.15	Oscar Çöllerde	16.00	Sherlock Yack	21.00	Deniz Altı Kaşifleri	03.00	Rescue Bots
11.00	Sherlock Yack	17.00	İstanbul Muhafızları	22.00	Koyun Shaun	04.00	Keloğlan

minikaGO Mavi Kütüphane'de!

Kurulduğu 2013 yılından bugüne okullara kütüphane yapan Mavi Pusula Eğitim ve Yardımlaşma Derneği (MAPUDER), şubat ayında Manisa'nın Soma ilçesindeydi. Farklı tasarımıyla çocukların oldukça ilgisini çeken Mavi Kütüphane'nin 11'incisi Soma Ayşe Temizel Ortaokulu'na yapıldı. "301 Maden Şehidi Kütüphanesi" adı verilen kütüphanenin açılışında çocukların mutluluğu görülmeye değerdi. Biz de minikaGO ve minikaÇOCUK dergileri olarak raflardaki yerimizi aldık. Çocukların ellerinde, hayal dünyalarına doğru yolculuğa başladık.

Engeller Uçup Gitti

Adana Büyükşehir Belediyesi'nin desteğiyle Uçmak İçin Engelleri Kaldırdık Projesi'ni sürdüren Adana Havacılık ve Adrenalin Sporları Kulübü (AHAS), görme engelli çocukları yamaç paraşütüyle uçurdu. Dört yamaç paraşütü pilotuyla 20 görme engelli çocuk ve ailelerinin konuk edildiği etkinlikte, çocuklar deneyimli pilotlarla birlikte Seyhan Baraj Gölü semalarında uçtu. Hayatlarında ilk kez gökyüzünde uçmanın verdiği heyecan, çocukların yüzlerinden okunuyordu.

Liseli Gencin Hayvan Sevgisi



Lise ikinci sınıf öğrencisi Kerem Topalismailoğlu, engelli hayvanlar için protez bacak yapıyor. 3D yazıcı aracılığıyla bir protez üreten Topalismailoğlu, klasik proteze göre daha az maliyetli ve hareketli olan bu ürünle engelli hayvanların hayatını iyileştirmeyi amaçlıyor. Proje kapsamında hayata geçirdiği 3D yazıcıda ürettiği protez, ilk olarak leyleklere umut oldu. Göç yolu olan İstanbul'da elektrik tellerine çarparak veya başka sebeplerle ayağı sakatlanan leyleklerin anatomik yapısına uygun olarak, İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi iş birliğiyle geliştirilen protez, veterinerlerin yardımıyla ilk kez bir leylek üzerinde uygulandı ve başarılı sonuçlar elde edildi. Liseli genç, projeyle ilgili çalışmalarını, ForPowersPaws adlı Instagram sayfasında takipçileriyle paylaşıyor.





KÜLTÜR SANAT TURU



Oyuncakçılar Derneği (OYDER) desteği ile gerçekleşecek TÜYAP İstanbul Oyuncak Fuarı, 22-25 Mart 2018 tarihlerinde TÜYAP Büyükçekmece'de...

5. Uluslararası CNR Kitap Fuarı 10 Mart'ta başlıyor. CNR Kitap Fuarı'nın bu yılki teması "OKU" olacak. Fuarın onur yazarı edebiyatın usta ismi Alev Alatlı... Temaya uygun düzenlenen etkinliklerde, binin üzerinde etkinlik gerçekleştirilecek. Fuar 18 Mart'a kadar sürecek.



"İyi Bir Gelecek İçin" sloganıyla hazırlanan Çocuk Gelişimi Fuarı'nın amacı; 0-10 yaş arası çocukların sosyal, duygusal, zihinsel, kültürel ve bedensel açıdan iyi yetiştirilmesine katkı sağlamak. Fuar 15-18 Mart 2018 tarihleri arasında İstanbul Fuar Merkezi'nde.



12. İzmir Uluslararası Kukla Günleri 1 Mart'ta başlıyor. Bu yıl festival programında 26 ülkeden 50 kukla tiyatrosu topluluğu 58 gösteriyi pek çok kez sahneleyecek. Üçü profesyonel sahne sanatçıları, ikisi de çocuklar için beş atölye çalışması festival programını zenginleştirecek. İlköğretim okulları arası kukla oyunu yarışmasında heyecanlı saatler yaşanacak.

CANIM ARKADAŞIM AĞAÇ

Haydi şöyle uzanıverelim bir ağacın altına. Gözlerimizi iyice yumup hafif bir rüzgârda hışırdayan yaprakların melodisini dinlesek de olur, yeşil yaprakları arasında parıldayan masmavi gökyüzünü izlesek de... İstersek konuşabiliriz ağaçla. Çünkü bir ağaçla en iyi çocuklar anlaşabilir.

Haydi, sırtımızı şu çınar ağacının gövdesine dayayıp oturalım çimenlerin üzerine. Gövdesine doğru tırmanan karıncaları izleyelim birlikte. Toprağa köklerini salmış dimdik duran bu çınarın söyleyeceği çok şey olmalı. Çünkü bilmelisin ki çok uzun yıllar yaşayabilir çınar ağaçları.

Haydi, şu ardıç ağacının gözüyle bakmak için dünyaya, birlikte tırmanalım üzerine. Nasıl da güzel görünüyor değil mi bu yükseklikten her şey? Şu an biz konuğuz bu ağacın üzerinde ama ona sorarsan emin ol gururla anlatacaktır, binlerce kuşa nasıl yatak olduğunu...

H. Salih Zengin

Haydi, şu söğüt ağacını katalım oyunumuza. Yeşil ve taze dallarından çok güzel düdükler yapabiliriz mesela. Çok hızlı koşabilir, incecik dalından yaptığımız değnek atlar. Ama saklambaç oyunu için fazlasıyla ince kalır. En iyisi bir kestane ağacı bulmalıyız saklambaç için. Belki kuşlar da katılır o zaman oyunumuza.

Haydi, salıncağımızı kuruverelim şu kayın ya da çam ağacına. Şimdi bir ileri bir geri ve hooop uçalım dünyanın ortasına. İstersen şu ceviz ağacının ceviz kabuklarından iki sandal yapıp açılabiliriz okyanusun uzak adalarına.

Haydi, bak ne ikram ediyor bize elma, erik, portakal, armut, kiraz ve incir ağacı. "Buyurun istediğiniz gibi yiyin yemişlerimizden" diyor her biri dallarını uzatarak bize doğru. Ama eklemeyi unutmuyor kiraz ağacı; "Unutma sakın kulaklarına bir çift kırmızı küpe yapmayı."

Haydi sarılalım şu ağaçlara. Bak ne güzel kokuyor iğde, defne, mürver, erguvan ve ıhlamur ağacı. Çekelim bu enfes kokuyu ta içimize...

Ama bir ricam var senden: Bu gece uyumadan önce beni de çağırır mısın masal ağacının yanına? Çünkü bir ağacın masalını dinleyerek uyumak kadar güzel bir şey yoktur dünyada.



Resimleyen: **Betül Akzambaklar**

Yazan: Sare Tanrıverdi Resimleyen: Saadet Ceylan

Ağaç Nedir?

Onlar bizim çok kollu, genelde yeşil saçlı, kocaman gövdeli arkadaşlarımız. Evet, ağaçlardan bahsediyoruz. Haydi, onları biraz daha yakından tanıyalım.

Ağaç; kökü toprak altında kalan, gövdesi yukarıya doğru yükselen ve gittikçe incelerek dallara ayrılan, çok yıllık odunsu bitkidir. Kök, gövde, dal ve yaprak olmak üzere dört ana bölümden oluşur.



Bir ağaç; kökleriyle topraktan su ve mineralleri, yapraklarıyla da karbondioksit, ısı ve güneş ışığını alır. Yapraklarına yeşil rengi veren kloroplast organelindeki klorofil maddesiyle güneş ışığını toplar, karbondioksit ve su ile birleştirip besin maddesi yani glikoz üretir. Bu sürecin adı da fotosentezdir.

ÇEŞİT ÇEŞİT YAPRAKLAR

Uluslararası Botanik Bahçeleri Koruma Birliğinin (BGCI) bünyesindeki 500 kuruluştan derlediği verilere göre yeryüzünde 60 bin 65 ağaç türü var. Ağaç yaprakları da ikiye ayrılıyor. Çam gibi iğne yapraklılar; gürgen gibi geniş yapraklılar...

Mumlu yüzeyleri sayesinde iğne yapraklarda buharlaşma az oluyor. Soğuğa dayanıklı oldukları için yapraklarını dökmüyorlar. Geniş yapraklar ise ışığı az gördükleri için sonbaharda dökülüyorlar.

İÇ İÇE GEÇMİŞ HALKALAR

İlk tanıştığımız insanların isimlerini öğrendikten sonra yaşını sorarız değil mi? Ağaçların dili yok. O yüzden bize yaşlarını söyleyemiyorlar. Ama yaşlarını öğrenebilmemiz için bir yol var. Gövdeleri enine kesildiğinde ortaya çıkan halkalardan öğrenebiliriz ya da özel araçlar aracılığıyla gövdeden bir kesit alarak öğreniyoruz.

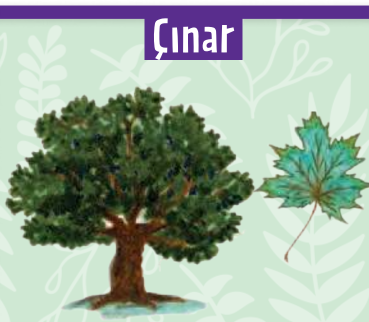
Kuzey Yarım Küre'nin bazı bölgelerindeki ağaçlarda büyüme sürekli olmaz. İlkbaharda hız kazanır, yazın ise azalır. Bu hız farkından dolayı ilkbaharda oluşan odun dokuları açık, yazın oluşanlar koyu renklidir. Bir açık ve bir koyu renkli halka bir yıllık büyümeye denk gelir.



AĞAÇLARI KORUYALIM

Gereksiz kâğıt kullanımından kaçınmak, atık kâğıtları geri dönüşüme kazandırmak ağaç dostlarımız için yapacağın çok önemli bir yardım aslında. Çünkü geri dönüşüme kazandırılmış 1 ton atık kâğıt sayesinde 2.3 m^2 ormandan 17 ağacın kesilmesine gerek kalmıyor. Ayrıca 32 litreye yakın sudan ve 4 bin kilovat elektrikten de tasarruf yapılabiliyor.


Çam


Çınar


Köknar


Gürgen

Kendi Ağacını Kendin Yetiştir

Evdeki malzemelerle tohum çimlendirip kendi ağacını yetiştirebilirsin. İşte başlıyoruz!



Su dolu bir kabın içine, dalından yeni düşmemiş olan kurumuş kabukları üstünde sarılı 5-6 tane cevizi koyalım. 2-3 gün bekletelim.

Cevizleri tabanında nemli bez olan bir kaba yerleştirelim. Bez, cevizlerin etrafını biraz sarmalı. Bu işlemlerin hepsi güneş almayan ve serin bir yerde yapılmalı.



Bezi sürekli nemli tutarak yaklaşık bir hafta bekletelim. Kabuklar yumuşayınca şekildeki gibi iki noktadan kürdan yerleştirelim. Böylece filizin kabuktan çıkmasına yardımcı oluruz.



Ortama göre süre değişse de yaklaşık iki ay sonra cevizler resimdeki gibi olacak. Hey, dikkat ettin mi? Aşağı doğru uzayan kısım kök. Yukarı doğru tek dal şeklinde uzayan kısım ise sürgün. Yani cevizin upuzun gövdesi olacak kısım.





Şimdi de sıra orta boy bir saksıya filizlenen cevizi yan şekilde ekmeye geldi. Kök kısmı toprağın altında, sürgün ise toprağın üstünde kalmalı. Toprak nemini kaybettikçe sularsan ve ektiğin filizin yeterli miktarda güneş ışığı almasını sağlarsan yaklaşık bir ay sonra ceviz ağacın işte bu kadar büyümüş olacak.

Limon, elma çekirdeğinden de ağaç yetiştirebilirsin. İhtiyacın olan bilgileri araştırabilirsin. Süre uzun geldiyse bulunduğun bölgedeki Orman Genel Müdürlüğüne gidip ağaç fidanını ücretsiz alıp uygun bir yere dikebilirsin. Bu anlamlı iş için de 21-26 Mart Orman Haftası'nı seçebilirsin.

Yaprakların farklılığı dikkatini çekiyorsa bir yaprak koleksiyoncusu olmaya ne dersin? Doğada gezinirken gördüğün yaprakları bir defter arasında kurutup koptuğu ağacın ismini yanına yazabilirsin.



Ladin



Meşe



Servi



Kayın



Yazan: **Neva Gümüş** *Resimleyen:* **Fatma Betül Yıldız**

TEŞEKKÜRLER AĞAÇLAR

Her gün geçtiğimiz sokakta, evimizin bahçesinde ya da tarla kenarında bizi selamlıyor onlar. Tek yaşıyorsa belki bazen daha yakından tanışabiliyoruz. Kalabalıklarsa orman deyip geçiyoruz. Aslında geçmemek gerek. Aralarına karışıp beraber vakit geçirmek gerek. Onlara teşekkür etmek gerek. Neden mi? İşte bu sebeplerden sadece birkaçı...

◆ Ağaçlar, yeryüzünün akciğerleridir. Yani havadaki karbondioksiti alır ve fotosentezle karbonu emerek oksijeni tekrar havaya bırakırlar. Kısacası soluduğumuz havayı temizlerler. Nefes almamız için gereken oksijeni üretirler. Şehirlerde gürültüyü emerler.

◆ Örümcek, kuş, karınca, sincap, solucan ve daha pek çok hayvan için tıpkı evlerimiz gibi bir barınaktır. Canlı devamlılığını sağlarlar.

◆ Canlılar için gıda üretirler. Kurtlar elmaları, armutları, erikleri; kargalar ceviz ve vişneleri; maymunlar muzları; insanlar ise çoğu meyveyi afiyetle yerler. Yapraklarından çay demlenir. Yağ ve reçinelerinden ilaç üretilir.

◆ Kaldırımları, asfalt yolları, bahçe duvarlarını delen ağaç kökleri ne kadar güçlü değil mi? İşte bu güçlü kökler, toprağı bir arada tutarak erozyonu yani toprak aşınımını engeller.

◆ Yağmur sularını uzun kökleri sayesinde emerek yer altı su kaynaklarını beslerler. Böylece selleri de önlerler. Canlılara su kaynağı sağlarlar.



◆ Hava ısısını dengelerler. Bulundukları bölgenin şartlarına göre hava kışın ılık, yazın daha serindir. Yazın gölgelerinden geçerken serinlik hissetmemizin sebebi de bu aslında. Ayrıca geniş alana yayılan yaprakları sayesinde yazın güneşin zararlı ışınlarından da canlıları korurlar.

◆ Tek bir ağacın gölgesi bile bizi ne kadar ferahlatıyor, değil mi? Hele bir de ormandaysak... Temiz hava, serinlik, kuş sesleri, kuru dalların çıtırtısı... Huzur veren bu alanlar dinlenmek için çok uygun. Hem biliyor muydun? Penceresinden ağaç gören hastalar, görmeyenlere göre daha çabuk iyileşiyorlarmış.

◆ Genelde gövdeleri kahverengi, yaprakları yeşil, meyveleri-çiçekleri ise rengârenk olan dostlarımız, bazı insanlar için de geçim kaynağı... Meyve bahçelerinde çalışanlar, kontrollü kesimle kâğıt ve mobilya üretenler bu grubun başında geliyor.

YEŞİL BEKÇİLER

Daha önce hiç anıt ağaç gördün mü? Belki de şimdi "anıt ağaç nedir" diye düşünüyorsun. Biz vakit kaybetmeden merakını giderelim. Bir ağacın anıt niteliği kazanabilmesi için öncelikle yaşı, çapı ve boyuyla kendi türünün alışılmış ölçülerinin üzerinde olması gerekiyor. Bulunduğu yörenin kültürü ve tarihinde de yer etmeli. Fiziksel görüntüsüyle insanları etkileyebilmeli. Ayrıca doğal şartlarda uzunca bir ömrü olmalı. Haydi, ülkemizdeki birkaç anıt ağacı birlikte tanıyalım.



Ben İnkaya Çınarı'yım, Bursa'nın Çekirge semtindeki İnkaya köyünde 611 yıldır yaşıyorum. Boyum 35, çapım ise 3 metre. Yolun Uludağ taraflarına düşerse kalın ve geniş dallarım altında çay içmeye beklerim.

Merhaba! Türkiye'nin en yaşlı kestane ağacıyım. Kütahya'nın Kumarı mahallesinde bin yıldan fazla zamandır köklerimi toprağa salıyorum. Boyum 45 metre, çapım ise 8 metre. Hâlâ yılda 300 kilodan fazla kestane veriyorum. Çok şaşırdın, değil mi?





Dünyanın bilinen en yaşlı porsuk ağacı ile tanışmaya hazır mısın? Evet, o benim ve 4114 yaşındayım. Araştırmacılar Bronz Çağı'nda filizlendiğimi tespit etti. Ayrıca dünyanın en yaşlı beş ağacından da biriyim. Yanlış duymadın! Bu kadar zamandır Zonguldak'ın Alaplı ilçesindeki Gümeli beldesinde yaşıyorum.

Yaşı 800 ile 1000 arasında olan bir karaçam görmek istersen Uşak'ın Banaz ilçesini ziyaret edebilirsin. Çünkü ben orada yaşıyorum. O kadar uzun zaman oldu ki tam yaşımı bilmiyorum doğrusu. Boyum 11 metre, çapım ise 3 metre. Arkadaşlarınla gelirsen gövdemin etrafında el ele tutuşmayı unutmayın.



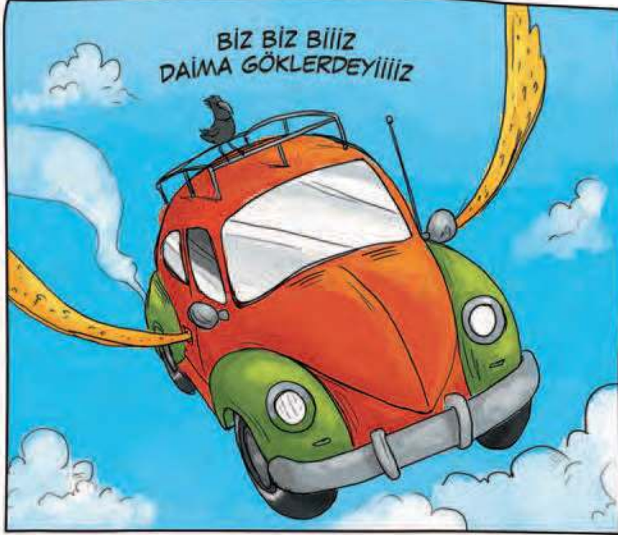
Türkiye, bulunduğu konum sayesinde zengin bitki örtüsüne sahip bir ülke. Bu yüzden çok sayıda anıt ağacımız var. Sen de yaşadığın bölgedeki anıt ağaçları araştırabilir, onları daha yakından görmeye gidebilirsin.

UÇAN VOSVOS

ORMAN VE CEYLAN YAVRUSU

YAZAN: MEVLÂNA İDRİS RESİMLEYEN: EREN DEDELEROĞLU












HİÇ UNUTMAM, DOKSAN YIL ÖNCE DEDEMLE BİR ERİK AĞACI DİKMİŞTİK.
İYİ AMA NEDEN ERİK AĞACI? ÇIKIP YİYEMEZSİNİZ Kİ! ISPANAK, MARUL FALAN EKMENİZ GEREKMEZ MİYDİ BİLGE?
HİÇ ANLAMIYORSUN CAVCUV EFENDİ. HER ŞEYİ KENDİMİZ İÇİN YAPMAMIZ GEREKMEZ. BAŞKALARINI DA DÜŞÜNMEK LAZIM. MESELA O ERİKLERDEN YİYECEK ÇOCUKLARI...
EVET CAVCUV EFENDİ, HİÇ ANLAMIYORSUN.
CAVCUV, GERÇEKTEN ANLAMIYORSUN.
YETER YA, YETER! ANLAMADIĞIMI ANLADIM, YETER.
SAKİN OL, CAVCUV.
SAKİN OL, CAVCUV.
SAKİN OL, CAVCUV.
YETER YA YETER, BEN ÇOK SAKİNİM TAMAM MI?


İLERİDE YANGIN VAAAAR!


BU GERÇEKTEN BÜYÜK BİR YANGIN.
İÇİNDEKİ HAYVANLARI GÖRÜYORUM, KORKUYLA KAÇMAYA ÇALIŞIYORLAR.


GEZGİN, ÇABUK BİR ARAŞTIRMA YAP VE GEREKLİ BİLGİLERİ TOPARLA.
ŞİMDİ ÖLÇÜLERE BAKTIM, 10 KM ÇAPINDA BİR ORMAN BU. YAKINDA DA HİÇ YERLEŞİM YOK.
YANİ?
YANİSİ ŞU: YANGINI ŞU ANDA BİZDEN BAŞKA KİMSE GÖRMÜYOR OLABİLİR.
BEN HEMEN İLGİLİ BİRİMLERE BİLDİRİYORUM!
ÇOK İYİ, BİZ DE ALANA YAKLAŞIP NE YAPABİLECEĞİMİZE BAKALIM.


ORADA KÜÇÜK BİR CEYLAN YAVRUSU GÖRÜYORUM, ANNESİNİ KAYBETMİŞ VE KAÇAMAMIŞ.


ETRAFI ATEŞ ÇEMBERİNDE, ORAYA İNEMEYİZ.
BAGAJA BİLDİRELİM, BİR KURTARMA PLANI HAZIRLASINLAR.

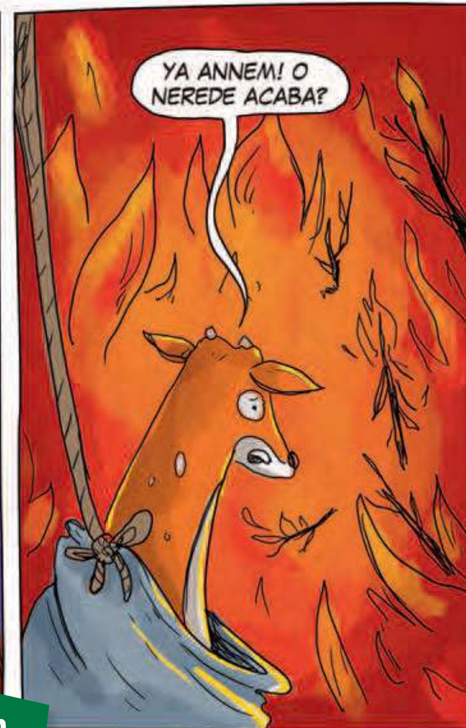

HEY, BİZ DE GÖRDÜK VE PLANIMIZ HAZIR ZATEN.
HARİKA BU.


İP MERDİVEN VE KOMANDO EKİBİ HAZIR, BİRAZ ALÇALALIM.
EN FAZLA 30 METRE YAKLAŞABİLİRİZ.
YETERLİ. HAYDİ DOSTLAR!


HADİ ÇABUK OL, GİR TORBAYA!
HAYDİ, GİR TORBAYA ÇABUUUUK!


HALAT VEYA TORBAYA ALEV SIÇRAMADAN ACİL YÜKSELELİM.


SIKI TUTUNUN ROKET GİBİ YÜKSELECEĞİM!


YA ANNEM! O NEREDE ACABA?


MERAK ETME BULURUZ, ZATEN O DA SENİ ARIYORDUR. HERKES YANGININ OLMADIĞI KUZEY YÖNÜNE DOĞRU KAÇIYORDU. BİZ DE ORAYA GİDELİM.


İŞTE YANGIN SÖNDÜRME EKİPLERİ DE GELDİ.


BRAVO GEZGİN, TAM ZAMANINDA HABER VERMİŞSİN. ORMAN KÜL OLMADAN YETİŞTİLER.


EVET, KUTLARIM SENİ GEZGİN!
TAMAM ABARTMAYALIM. ŞİMDİ ANNE CEYLANI BULALIM.


HEPİNİZE GEÇMİŞ OLSUN ARKADAŞLAR. BÜYÜK TEHLİKE ATLATTINIZ GERÇEKTEN.
SAĞ OL!
İYİ Kİ ZAMANINDA YETİŞİP HABER VERDİNİZ.
ARKADAŞLAR KABUL EDERSENİZ BİR FİKRİM VAR.
NEDİR?
BU ORMANIN YANAN KISMINA YENİDEN HEP BİRLİKTE AĞAÇ DİKELİM.
HİÇ MERAK ETME, ELİMİZDEN GELENİ YAPACAĞIZ.
EVET! KABUL, DİKELİM!
BEN ARMUT AĞACI DİKEBİLİR MİYİM?
TABİİ Kİ! PAZARTESİ FİDANLARLA GELİYORUZ, SİZ DE BİR ŞEYLER HAZIRLAYIN.


HAYDİ HAYDİ HAYDİİİ
ORMAN TEKRAR YEŞERMELİİİ



Yazan: **Vildan Erdoğan** *Resimleyen:* **Nurten Deliorman**

Hımbıl

— TÜRKİYE —



Ne Gerekiyor?

- En az 3 arkadaş
- Kâğıt, kalem

Her oyuncuya dört parça düşecek şekilde küçük kâğıtlar hazırlanır. Üzerlerine ağaç, bitki, şehir, renk gibi kategorilerden biri seçilerek, seçilen kategoriden dörder adet farklı isim yazılır. Örneğin, ağaç kategorisini seçersek, dört kâğıda meşe, dört kâğıda çınar, dört kâğıda kavak yazabiliriz. Kâğıtlar iyice karıştırıldıktan sonra oyunculara dörder dörder dağıtılır. Elindeki kâğıtlarda dört isim de aynı olan oyuncu "hımbıl" diyerek elini yere vurur. Diğer oyuncular hemen onun elinin üzerine el koyarlar. Sona kalan hımbıl olur. En üsteki el sahibi en az puanı alır. Puanlar en alttan yukarıya doğru azaltılarak dağıtılır. Oyun başında dağıtılan kâğıtlarda hiçbir oyuncu hımbıl yapamazsa oyuncular dört adet kâğıtta aynı ismi bir araya getirene kadar, sağdan sola doğru yanındakine birer kâğıt vererek oyunu sürdürürler. Bu oyuna "Bom" da denilmektedir.

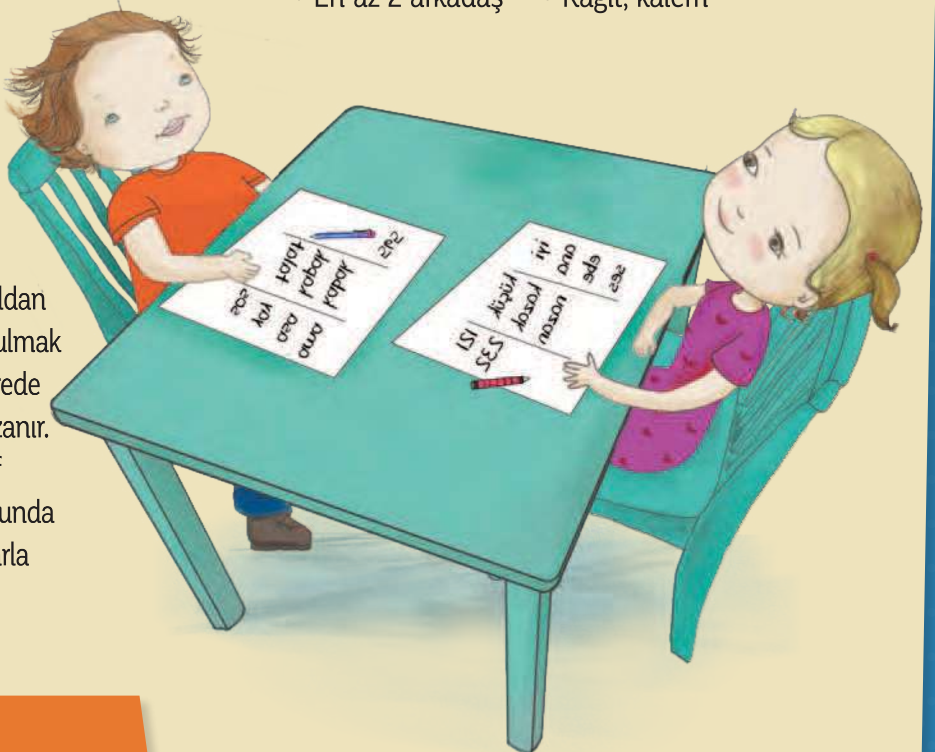
Palindrom

— YUNANİSTAN —

Ne Gerekiyor?

- En az 2 arkadaş
- Kâğıt, kalem

Palindrom, Yunanca bir kelime olup "ana, ebe, 121" gibi tersten okunduğunda da aynı olan kelime ve sayıları ifade etmek için kullanılır. Oyuncular ilk olarak üç harfli, sağdan ve soldan aynı şekilde okunan kelimeler bulmak için süreyi başlatırlar. Verilen sürede en fazla kelime bulan oyunu kazanır. İkinci ve daha sonraki turlar harf sayısı artırılarak devam eder. Oyunda sözlük kullanılabilir. Oyun, sayılarla da oynanabilir.



Hangi Oyun?

Harfleri karışmış oyunun adını bulabilir misiniz?

A	A	A	I	C	H	M	T	Y	Z

Cevap:

H	A	C	I	Y	A	T	M	A	Z

Yazan: **Gökhan Özcan** Resimleyen: **Berk Öztürk**

ULU ÇINAR

Her cumartesi günü öğleden sonra parka gidip ulu çınarla sohbet ediyorum.

O benim dostum.

Ne sorarsam sorayım itiraz etmeden cevaplıyor.

Öyle çok şey biliyor ki!..

Bugüne kadar cevabını bilmediği hiçbir soru olmadı.

"Ulu çınar, sence de dünya yuvarlak mı?"

"Tabii ufaklık, dünya dev bir portakal kadar yuvarlak! Bunu sen sadece kitaplardan okuyabiliyorsun. Oysa benim boyum çok uzun. Buradan dünyanın yuvarlak olduğunu rahatça görebiliyorum."

"Benim boyum da senin kadar uzar mı, ulu çınar?"

"Sanmıyorum ufaklık. Sen bir çınar ağacı değilsin ki!.. Sonra evine nasıl sığarsın, otobüse nasıl binersin, okula nasıl gidersin?

"Bunlar olmasa da olur ulu çınar. Ben senin kadar uzun boylu olup, dünyanın yuvarlak olup olmadığı görmek istiyorum."

"Bu imkansız ufaklık. Benim kadar uzayıp bir çınar ağacına benzemen için toprağa kök salman ve hiç kıpırdamadan yağmurların yağmasını beklemen gerekiyor."

"Bunu yapabilirim ulu çınar."

"Bu konuyu iyi düşündüğünü sanmıyorum. Bir çınar ağacı yerinden hiç kıpırdamaz. Ömrü boyunca aynı yerde sabit kalır. Kıpırdamak için rüzgârın dallarını savurmasını bekler."

"Eğlenceli görünüyor."

"Bu bir insan için pek de eğlenceli bir durum değildir ufaklık. Düşünsene ömrün boyunca hiç top oynamayacaksın."

"Öyle mi?"

"Evet öyle!.. Bir çınar ağacının rakiplerini çalımlayıp topla kaleye doğru koşmasını gözünde canlandırabiliyor musun? Bu ancak çizgi filmlerde olur."

"Doğrusunu istersen top oynamaktan vazgeçemem ben ulu çınar."

"Vazgeçmen de gerekmiyor ufaklık. Boyuna razı olursan ortada bir mesele kalmaz. Çınar ağaçlarının çınar ağaçları kadar, insanların da insanlar kadar büyüyebileceğini kabul et yeter."

"Peki, sen bana oradan dünyanın nasıl göründüğünü anlatır mısın ulu çınar?"

"Memnuniyetle ufaklık."



"Haydi, başla o zaman ulu çınar."

"Tamam ufaklık. Sana dünyanın bir portakala benzediğini daha önce söylemiştim zaten. Ama bildiğimiz portakallardan farklı olarak bu portakalın rengi mavi. Üzerinde de lekeler var. Bu lekelerin bir kısmı hiç kıpırdamıyor, bir kısmı ise hiç yerinde durmuyor. Bana kalırsa kıpırdamayan lekeleri benim gibi çınar ağaçları, saat kuleleri, heykeller, telefon kulübeleri, otobüs durakları ve gazete büfeleri oluşturuyor. Kıpırdayan lekeler ise senin gibi afacan çocuklardan, göz kırpan Çinlilerden, zıplayan kangurulardan, esneyen zürafalardan ve trafik polislerinden meydana geliyor."

"Peki, sen bunların hepsini görmüyor musun ulu çınar?"

"Hemen hemen ufaklık."

"Peki uzayı da görüyor musun ulu çınar?"

"Görüyorum ama sadece lambalarını yaktıkları zaman... Bazen lambalarını yakmıyorlar; o zaman, kocaman bir karanlıktan başka hiçbir şey göremiyorum ufaklık."

"Neden bazı zamanlar uzayın lambalarını yakmıyorlar ulu çınar?"

"Tasarruf olsun diye ufaklık."

"Bu harika bir fikir ulu çınar."

"Bence de ufaklık."

"Peki uzayın lambalarının yanmadığı gecelerde canın sıkılmıyor mu ulu çınar?"

"Hayır ufaklık. Öyle gecelerde erkenden uyuyorum ve güzel düşler görüyorum."

"Ne görüyorsun düşlerinde ulu çınar?"

"Lambaları yanan bir uzay görüyorum ufaklık."

"Peki ben niye böyle bir düş görmüyorum ulu çınar?"

"Belki bu gece görürsün ufaklık.

"Gerçekten görür müyüm ulu çınar?"

"Neden olmasın ufaklık?"

"Evet, neden olmasın ulu çınar?"

İşte böyle şeyler konuşuyoruz cumartesi öğle sonraları ulu çınarla ben.

Zamanın nasıl geçtiğini anlamıyoruz.

Bir gün gelin siz de katılın sohbetimize.

Tabii düşlerinizin lambaları yansın istiyorsanız!..

Hazırlayan: **Fatma Nur Hüküm**



MUHTEŞEM LUN VE AĞAÇTAN KÂĞIDI

Lun, Çin Han Hanedanlığı'nın tarım, el sanatları ve tekstil imalatının en gelişmiş dönemlerinden birinde Guiyang'da doğmuştur. Uzun yıllar Çin İmparatorluk Sarayı'nda memur olarak çalışmış, keskin zekâsı ve farklı tasarımlara olan merakı ile dönemin İmparatoru olan Ho Ti'nin dikkatini çekmeyi başarmıştır.

Ağaçtan Sayfaya

Genç Lun, milattan sonra 150 yıllarında yine bir çalışma üzerindeyken ağaç üzerindeki lifler ile bambu kabuklarını ve ipek parçalarını kullanarak bir karışım elde etmiştir. Daha sonra bu karışımı su yardımıyla çözerek bir file yardımıyla süzmüş ve kalan tabakayı bir bez ile kurutmuştur. Kurutulan parça, günümüzde okuduğumuz kitapların, yazı yazdığımız defterlerin sayfalarını oluşturan kâğıdın ta kendisidir.

Meraklısına not: *"Kâğıt Üretilen Ağaçlar" sergisini görmek isterseniz Kocaeli'deki Seka Kâğıt Müzesi'ni ziyaret edebilirsiniz.*



Yaklaşık 1900 yıl önce Çin'de dünyaya geldiği bilinen bir çocuk, tarihte çığır açacak büyük buluşunun, geçmiş ve gelecek için ne kadar önemli olduğunu sonradan anlayacaktır. Bu çılgın kâşif, tüm bilgilerin kaydedilmesi için bir araç olan ve hayatımızın her alanında aslında bizimle yaşayan sayfaların yani kâğıdın mucidi TS'Aİ LUN'dur.

Yazan: **Semih Can** Resimleyen: **Merve Özdoğan**



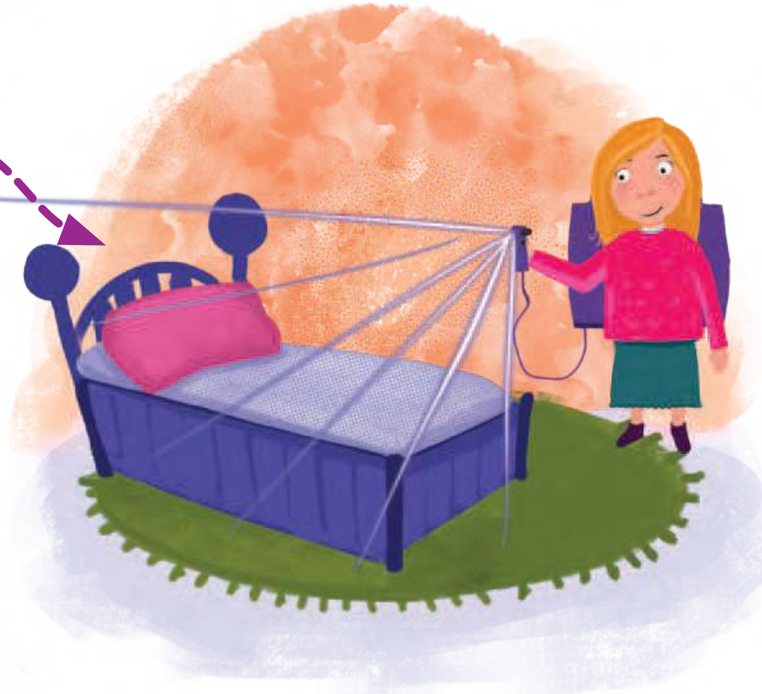
Çok Meyveli Ağaç

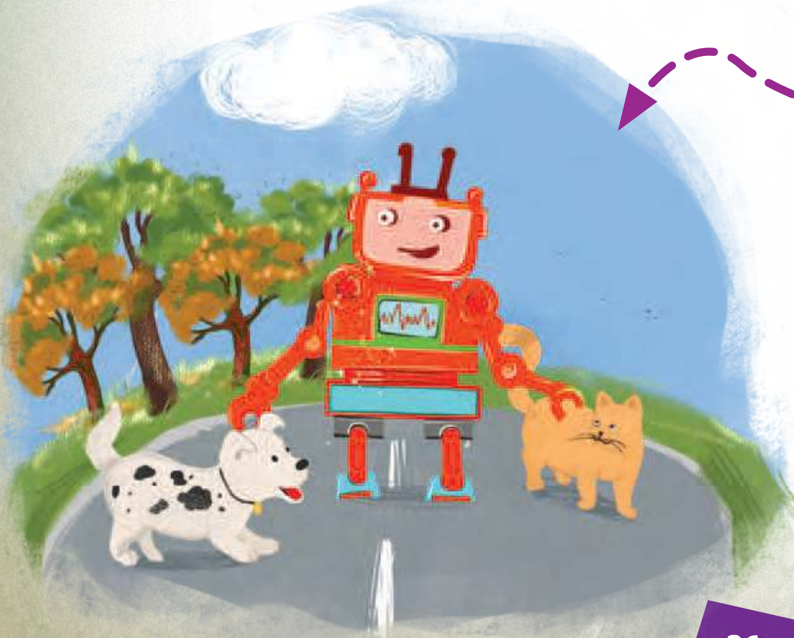
Ben olsam çok harika bir ağaç icat ederdim. Bu ağacın üzerinde düğmeler olacak. Canım hangi meyveyi çektiyse o meyvenin resminin bulunduğu düğmeye basacağım. Ve ağaçtaki küçük bölümden avucuma şıp diye o meyve düşecek. Ben de afiyetle yiyeceğim.

Yatay Zekâ

Çantamın kenarında bir düğme olsun. O düğmeye bastığım zaman bir yatak çıkacak, istediğim zaman uyuyabileceğim. Çantamdan çıkan yatakta ayrıca bir çubuk çıkacak ve üstünde bir dikdörtgen olacak. Boyuma göre ayarlayabileceğim bu dikdörtgende yatarak ders çalışabileceğim. Bu icadımı sınıfta da kullanmak istiyorum.

Şevval Ada Dalgalıdere *(6) Kırklareli*





Köpeksever Robbot 07

Sokakta yaşayan köpekler sevgiye çok muhtaçlar. Onları çok az insan seviyor. Bu da beni çok üzüyor. Onlar için bir robot icat etmeyi isterdim. Adı da "Köpeksever Robot 07". Bu robot sokaklarda dolaşıp köpekleri sevecek. Böylece köpekler kendilerini çok daha mutlu hissedecek.

Toprak Efe Karasu *(7) Antalya*



Sırtvan

Ben olsam bir sırt çantası yapardım. Ve içinden bahçeli bir ev çıkmasını isterdim. İcadımın ismini de "sırtvan" koyardım. Keşke bir gün böyle bir icat yapabilsem...

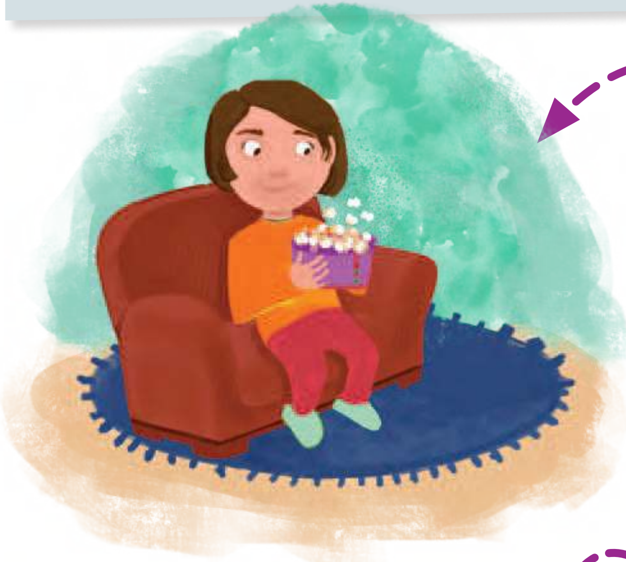
Reyyan Asya Hisar *(8) Kastamonu*



Diş Çürütmeyen Atıştırmalık

"Çikolata gibi atıştırmalıkları yemeye bayılıyorum. Ancak dişimin çürümesini de istemiyorum" diyenler için çok faydalı bir icat bu. Sebze veya meyve yiyeceğiz ama tadı sanki sebze, meyve değil de çikolata yiyormuş gibi olacak ağızlarda. Bu sayede kimsenin dişi çürümeyecek.

Berrusu Berk *(10) İstanbul*



Özel Mısır Kabı

Mutfaktan patlamış mısırı tabağa koyduğumuz anda mutfak ışığını kapatıp salona gidene kadar mısırın kendiliğinden patlayarak hazır olmasını isterdim. Bunun için özel bir mısır kabı icat edebiliriz.

Gülşen Şimşek *(7) Ankara*

Düşünce Makinesi

Bu makineye bir şey soruyorsun mesela "Bana bu elbise yakıştı mı?" diyorsun. Makinenin göz gibi olan bölümü, eşyayı gösterince cevabını söylüyor.

Zeynep Ceylan *(11) İstanbul*



Ben Olsam köşemizde icatları yayınlanan bu arkadaşlarımız bizden çok güzel birer kitap kazandılar. Tebrik ederiz.

SEN OLSAN...

Peki sen olsan ne hayal ederdin? Neleri tasarlamak isterdin? İlginç, komik, akıl almaz ve parmak ısırtan icatlarınızı adresinizle birlikte bize yazın. Dergimizde icadı yayınlanan arkadaşlarımıza sürpriz hediyelerimiz var. Bekliyoruz... Adresimiz: dergi@minikagodergi.com.tr

Hazırlayan ve Resimleyen: **Ferit Avcı**



En Yüksek Dağ

Hawaii'deki Mauna Kea dünyanın en yüksek dağıdır. Bilinen en yüksek dağ, 8848 metre ile Everest Dağı olmasına rağmen, Pasifik Okyanusu'nun tabanından yükselen Mauna Kea, sıralamada ilk basamakta yer alır. Volkanik bir dağ olan Mauna Kea'nın okyanus seviyesinin üst kısmında kalan bölümü 4 bin 207 metredir. Okyanus tabanından itibaren yüksekliği ise 10 bin 100 metre!





Kurt Gibi Aç

Kurtlar (Canis lupus), dünyadaki en yaygın kara yırtıcılarıdır. Çöl ve yağmur ormanları dışında her yerde yaşarlar. Kurtlar, **pençe**lerinin arasındaki perdeler sayesinde on kilometreden fazla yüzebilir. Küçük sürüler hâlinde bazen de tek olarak gece avlanırlar. Aç bir kurt, dokuz kilogram et yiyebilir. Bu, bir insanın yüz tane hamburger yemesi demektir. Avlanmaya çıktıklarında tek sıra hâlinde yürüdükleri için tek ayak izi bırakırlar. Kurtlar kendi aralarında haberleşmek için ulurlar. Bu uluma o kadar güçlüdür ki on kilometre uzaklıktan duyulur.

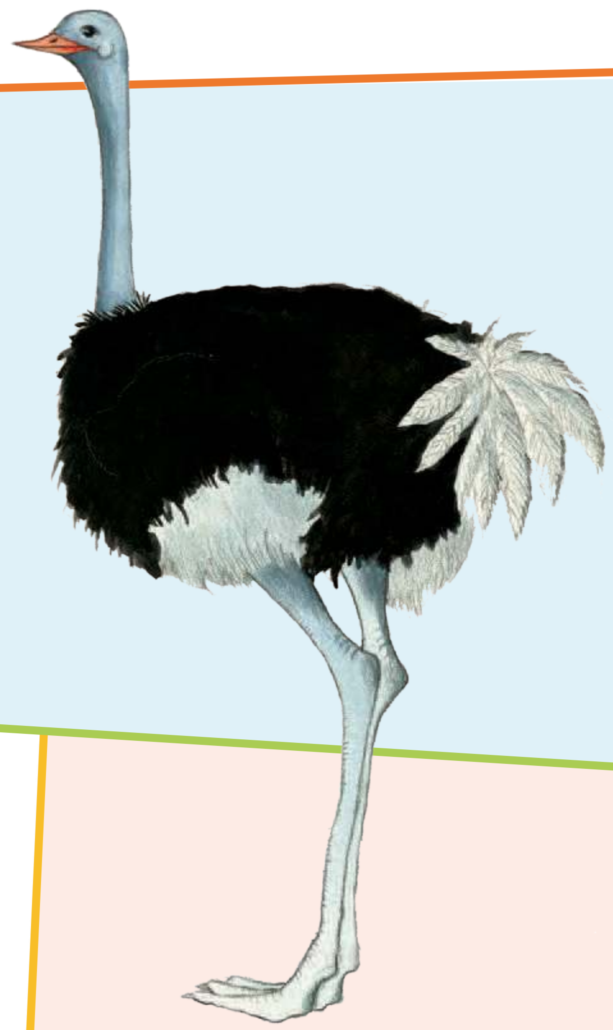
Kardan Adam Üşüyor

Türkiye'de şimdiye kadar ölçülen en soğuk hava, eksi 46,4 dereceyle 9 Ocak 1990'da Van'ın Çaldıran ilçesinde ölçüldü. Meteoroloji Genel Müdürlüğü verilerine göre bu, Türkiye'de şimdiye kadar ölçülen en düşük hava sıcaklığı oldu. En yüksek kar kalınlığı ise 1954 yılında Bitlis'te 5 metre 25 santimetre olarak ölçüldü.



Omlet Ziyafeti

Devekuşu; 2 metre 60 santim boyu, 130 kilogramı bulan ağırlığı ile karada yaşayan ve uçamayan en büyük kuştur. Dişiler, kuma açtıkları çukura yumurtalarını bırakır. Yumurtalar, bir voleybol topu büyüklüğünde, ağırlıkları ise 2 kg kadardır. Bu beyaz yumurtalar, bütün hayvanların yumurtalarından daha büyüktür. Yumurta kabuğu oldukça kalındır. Üstüne çıkıp zıplandığında bile kırılmaz. Yirmi dört adet tavuk yumurtasına eşit olan bir devekuşu yumurtasıyla 18 kişinin doyabileceği omlet yapılabilir.





Denizlerin Gülümseyen Yüzü

Denizlerin akrobatı olarak da bilinen yunuslar, bir sıçrayışta yedi metre yükseğe zıplayabilir. Yetişkin bir yunus günde 100-120 kilo arasında balık yer. Bu, 400-500 arasında balık demektir. Bebek yunuslar denizin içinde doğarlar ama soluk alabilmeleri için anneleri onları hemen su yüzüne çıkarır.



Yolunu Gözleyen Var

Hem tatlı hem de tuzlu suda yaşayan okçu balığı (Toxotes jaculatrix), genellikle yüzeye yakın yerlerde dolaşır. Okçu balığı, avlanırken çok hızlıdır. Suya sarkan yapraklara konmuş böceklerle beslenir. Bu böcekleri, ağzındaki suyu püskürterek düşürür. Avlarının nereye düşeceğini saniyenin onda biri kadar kısa sürede tahmin eder.



Akıllı ve Hızlı Atlar

At, Taş Çağı resimlerinden duvar süslemelerine, Çin'deki mezar heykellerinden Leonardo da Vinci'nin çizimlerine kadar her dönemde yerini almış, sanatçıların esin kaynağı olmuştur. İlk çağlarda insanların avladıkları bir av hayvanıydı. Yapılan kazılarda ve dikili taşlar üzerindeki kabartmalarda, av hayvanlarının yanında at resimlerine de rastlanır. Akıllı, güçlü, hızlı ve dayanıklı olması onu av hayvanı olmaktan çıkardı. İlk kez Asya'da evcilleştirildiği sanılıyor.





TOST/U TEST

Yazan: **Kuşbeyin**
Resimleyen: **Berk Öztürk**

~AĞAÇTA HAYAT VAR~



1. *Ağaç kelimesi sizde neyi çağrıştırıyor?*

Ⓐ Oksijen. Ⓑ Sağlam duruş.
Ⓒ Erik, elma, armut. Ⓓ Hayat.

2. *En sevdiğiniz ağaç?*

Ⓐ Ceviz. Ⓑ Kiraz. Ⓒ Çınar. Ⓓ Hepsi.



3. *Peygamberimiz Hz. Muhammed'in (s.a.v.) "Kıyamet kopsa da elinizde bir fidan varsa dikiniz" sözünü nasıl anlıyorsunuz?*

Ⓐ Dosdoğru anlıyorum. Ⓑ Daima elimde fidanla dolaşıyorum.
Ⓒ Bir fidan dikmenin çok değerli olduğunu düşünüyorum. Ⓓ Kıyamete kadar doğru bir söz.

4. *Ağaçsız bir şehir nedir?*

Ⓐ Çölden beterdir. Ⓑ Anlamsızdır. Ⓒ Boğucudur. Ⓓ Duymamış olayım.

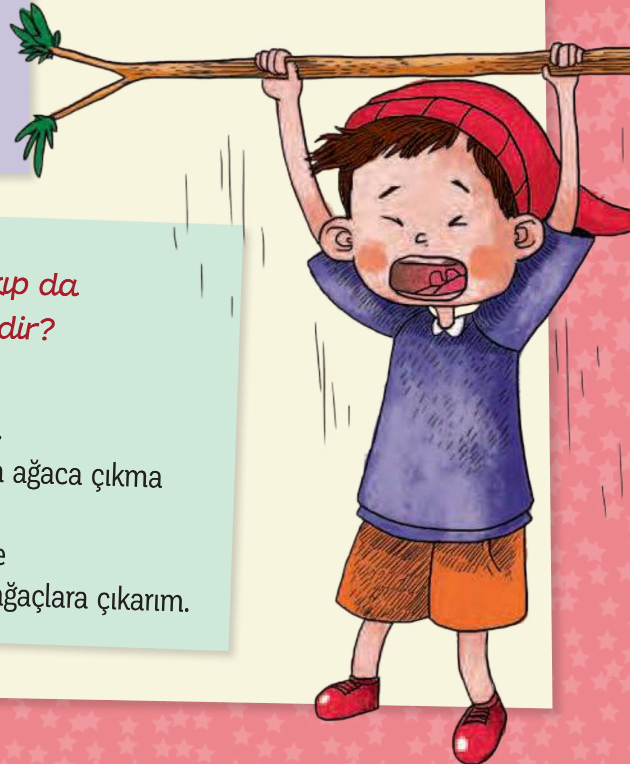
5. *Hangi hayvanlar ağaçta yaşar?*

Ⓐ Uçabilen hayvanlar. Ⓑ Bazı böcekler.
Ⓒ Kediler, tavuklar ve arılar. Ⓓ Maymunlar.



6. *Ağaca çıkıp da inememek nedir?*

Ⓐ Çaresizliktir.
Ⓑ Bir tür kâbus.
Ⓒ İnemeyeceğin ağaca çıkma güzel kardeşim.
Ⓓ Gerekirse yere atlayabileceğim ağaçlara çıkarım.



7. *Sınıfta ağaç olsa ne olur?*

Ⓐ Süper olur.
Ⓑ Teneffüste meyvesini yeriz.
Ⓒ Sırada değil, ağaçta otururuz.
Ⓓ Sözlülerde arkasına saklanırız.



8. *Bir ağaç en fazla kaç metre olabilir?*

Ⓐ Bunu sadece ağacın kendisi bilebilir.
Ⓑ Canı ne kadar isterse o kadar.
Ⓒ Başımızı kaldırıp bakınca şapkamızı düşürecek kadar uzun olabilir.
Ⓓ Bence 150 metreyi geçmemeli, uçak çarpar.

9. *Geçenlerde uzaya giden arabanın içinde olsaydınız ve Mars'a varsaydınız, Mars gezegenine hangi ağacı dikmek isterdiniz? Niçin?*

Ⓐ İncir ağacı. Sebepsiz.
Ⓑ Kavak ağacı. Dünyadan da görebilelim diye.
Ⓒ Çınar ağacı. Marslılar gölgelensin diye.
Ⓓ Ağaç değil de çilek eksem olur mu acaba?



10. *Hiç ağaçtan düştünüz mü?*

Ⓐ Evet hiç düştüm.
Ⓑ Düştüm ve bayılmıştım, neden gelip yardım etmediniz?
Ⓒ Düşerken bir dala tutundum, dal kırılınca beraber düştük.
Ⓓ Bir gün ağaç, benden düşmüştü.

11. *Dünyada kaç ağaç olmalı?*

Ⓐ Kişi başına 50 bin tane olmalı.
Ⓑ Yeteri kadar, yani çok.
Ⓒ Kullandığımız nesnelerin çoğunu hâlâ ağaçtan yapıyoruz. Siz hesaplayın.
Ⓓ Sınır yok.



12. *Ağaçlar bir yere gidemeyeceğine göre;*

Ⓐ Bizim onlara gitmemiz gerekir.
Ⓑ Bizi hiç bırakıp gitmeyecek çok sadık dostlardır.
Ⓒ Her gün onlara selam vermeliyiz.
Ⓓ "**Bonsai**" yöntemiyle yetiştirilen minyatür ağaçlar gidebilir saksısıyla.

Yazan: **Erol Erdoğan** *Resimleyen:* **Fatma Betül Yıldız**

Adı Neydi Bu Ağacın?

Kürsüdeki konuşmacı, gençleri selamladıktan sonra konuşmasına şöyle devam etti. "Sizinle ormandaki bu yaz kampında 'dikkat' meselesini konuşacağız. Kısa bir seminer olacak."

Burası, şehrin uzağında orman içinde bir kamp alanıydı. Kampta, farklı şehirlerden yüz öğrenci vardı. Bir haftadır buradaydılar. Son ders için toplanmışlardı. Bu seminerden sonra herkes memleketine dönecekti.

"Eğitimde ve Hayatta Dikkat" konusunu işleyecek konuşmacı, konuşmasını bir soruyla sürdürdü:

"Bir haftadır seminerleri bu ağacın altındaki açık hava sınıfında yaptınız, değil mi?"

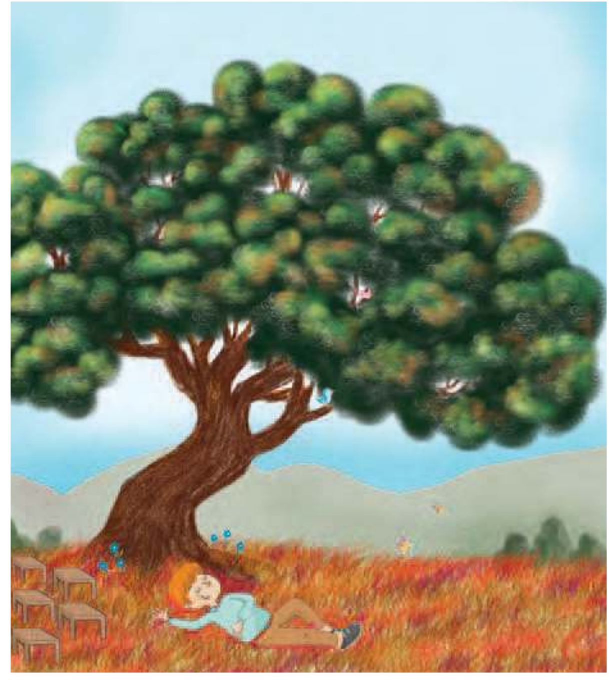
Öğrenciler, bir ağızdan "Evet" diye cevap verdiler. Elindeki mikrofonla kürsüden aşağıya inerek öğrenciler arasında dolaşmaya başlayan konuşmacı, konuşmasına şu sözlerle devam etti:

"Ağacın altında, tahta oturaklardan yapılmış açık sınıfta ders yapmak harika bir şey... O zaman, ortama uygun bir soru yönelteyim size."

Öğrencilerin merakı artmıştı, birbirlerine bakıyorlar, soruyu tahmin etmeye çalışıyorlardı. Konuşmacı, öğrencilerin meraklı fısıldaşmaları sona erince ağzına mikrofonu yaklaştırdı.

"Altında bir haftadır oturduğunuz bu ağacın adı nedir?"

Soru biter bitmez, müthiş bir sessizlik oldu. Beş on saniye, ağacın dallarındaki birkaç kuş sesi ile az ötedeki derenin sesinden başka hiç ses duyulmadı. Herkes kafasını kaldırmış tepelerindeki



ağaca bakıyordu ama kimsenin parmağı kalkmıyordu. Konuşmacı, öğrencilerden bazılarına zorlayarak da olsa tahminlerini söylettirdi. Çam, kavak, fındık, elma, servi, ardıç, söğüt, ceviz... Öğrenciler akıllarına gelen ağaçları "Ya tutarsa!" diye söylüyorlardı. Cevaplar doğru değildi.

Konuşmacı o anda bir öğrencinin parmak kaldırdığını fark etti. Ona yönelerek cevabını sordu. Öğrenci ayağa kalkarak kendinden emin şekilde "Meşe ağacı!" dedi. Cevap doğruydu. Yüz kişinin arasında tek bir genç doğru cevabı bulmuştu.

Konuşmacı "Dikkat, iyi bir öğreticidir!" dediğinde seminer de sona ermişti.

"Göbek adı" gibi herkesin bir de "ağaç adı" olsa...

SENİN ADIN HANGİ AĞAÇ OLURDU?

Hazırlayan: **Sühâ Yıldız**

İstiklâl Marşımızın Kabulü

Millî marşımız olan İstiklâl Marşı, 12 Mart 1921'de Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde alkışlar eşliğinde kabul edildi.



Milî şairimiz Mehmet Akif Ersoy'un Ankara'daki Taceddin Dergâhı'nda yazdığı ve Türk ordusuna **ithaf** ettiği millî marşımız büyük bir coşku ile karşılandı ve dillerden düşmedi.

Bir Destanın Adı: Çanakkale

18 Mart 1915 tarihimizin en şerefli sayfalarından birisidir. Bu tarihte Osmanlı İmparatorluğu; Britanya, Kanada, Fransa ve Anzak ordularına karşı eşine az rastlanır bir deniz zaferi kazanarak Çanakkale'nin geçilmez olduğunu bütün dünyaya gösterdi.



"Uçan İskemle" Hareket Etti



Yolcu taşıyan ilk asansör, 1743 yılında Versailles Sarayı'nda, Kral XV. Louis'nin özel dairesine monte edildi. "Uçan iskemle" diye adlandırılan bu ilk asansör insan gücüyle çalışıyordu. Bir iş merkezine yerleştirilen ilk asansör ise Elisha Graves Otis tarafından yapıldı. Bu asansör, 23 Mart 1857 günü, New York'un Broadway semtinde beş katlı bir binaya takıldı.

Mart Kapıdan Baktırır, Patentleri Aldırır

Tarihte mart ayı birçok teknolojik buluşun patentinin alındığı ay. 6 Mart 1714'te İngiliz mühendis Henry Mill daktilo makinesinin patentini alırken 7 Mart 1876'da Alexander Graham Bell telefonun patentini aldı. 8 Mart 1979'da Philips şirketi Compact Disc´i (CD) ilk kez halka tanıtırken 15 Mart 1985'te de symbolics.com internette ilk alan adı tescilini yaptırdı.



- **1-7 Mart:** Yeşilay Haftası / Deprem Haftası / Girişimcilik Haftası
- **3 Mart:** Dünya Kulak ve İşitme Günü
- **8 Mart:** Dünya Kadınlar Günü
- **8-14 Mart:** Teknoloji Haftası
- **14 Mart:** Tıp Bayramı / Pi Günü
- **15 Mart**: Dünya Tüketiciler Günü
- **16 Mart:** Dünya Vicdan Günü
- **18-24 Mart**: Yaşlılara Saygı Haftası
- **20 Mart**: Dünya Ağaç Günü / Dünya Çocuk ve Gençlik Tiyatroları Günü / Dünya Mutluluk Günü / Dünya Serçe Günü
- **21 Mart:** Dünya Ormancılık Günü / Dünya Down Sendromu Günü / Dünya Kukla Günü / Dünya Renk Günü / Dünya Şiir Günü / Dünya Uyku Günü / Nevruz Bayramı / Sonbahar Ekinoksu (Güney Yarım Küre) / İlkbahar Ekinoksu (Kuzey Yarım Küre)
- **22 Mart:** Dünya Çocuk Şiirleri Günü / Dünya Su Günü
- **23 Mart:** Dünya Meteoroloji Günü
- **27 Mart**: Dünya Tiyatrolar Günü





YIL 1920... YER ANKARA...

MEHMET AKİF ERSOY

Yazan: **H. Salih Zengin** Resimleyen: **Dağıstan Çetinkaya**



BU KEZ KAÇIŞ YOK SANIRIM. ALLAH'IM BENİ MAHCUP EYLEME. BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM!

VE O GECE YARISI MEHMET AKİF, İSTİKLÂL MARŞI MÜCADELESİNİ ABİDELEŞTİREN ŞİİRİ YAZMAYA BAŞLADI. İLK MISRALAR KALEMİNDEN HEYECANLA KAĞIDA DÖKÜLÜYORDU.

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak

GÜNLER VE GECELER BOYU SADECE ŞİİRİ DÜŞÜNÜYORDU. EN DOĞRU VE COŞKULU KELİMELERİ BULMAK İÇİN ÂDETA KIVRANIYORDU.

HAY ALLAH! YAZACAK KÂĞIT KALMAMIŞ. NE YAPSAM?

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış şaşarım
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner aşarım
Yırtarım dağları enginlere sığmam taşarım

VE KÂĞIT BULAMAYAN AKİF, AKLINA GELEN MISRALARI YATAĞININ YANINDAKİ DUVARA ŞÖYLE YAZACAKTI:

12 MART 1921
MİLLET MECLİSİ

EFENDİLER! MEHMET AKİF'İN, KAHRAMAN ORDUMUZA İTHAF ETTİĞİ ŞİİRİNİ ARZ EDİYORUM.

KORKMA, SÖNMEZ BU ŞAFAKLARDA YÜZEN AL SANCAK;
SÖNMEDEN YURDUMUN ÜSTÜNDE TÜTEN EN SON OCAK...

DALGALAN SEN DE ŞAFAKLAR GİBİ EY ŞANLI HİLÂL!
OLSUN ARTIK DÖKÜLEN KANLARIMIN HEPSİ HELÂL.
EBEDİYYEN SANA YOK, IRKIMA YOK İZMİHLÂL;
HAKKIDIR, HÜR YAŞAMIŞ, BAYRAĞIMIN HÜRRİYET,
HAKKIDIR, HAKK'A TAPAN MİLLETİMİN İSTİKLÂL!

BRAVO! HARİKULÂDE! MUHTEŞEM! BİR DAHA. BİR DAHA.

VE SUPHİ BEY, BİR KERE DAHA OKUR...

KORKMA, SÖNMEZ BU ŞAFAKLARDA YÜZEN AL SANCAK;
SÖNMEDEN YURDUMUN ÜSTÜNDE TÜTEN EN SON OCAK...

YAŞA! VAR OL! BRAVO!

MECLİS'TE İKİ KEZ OKUNAN İSTİKLÂL MARŞI, O GÜN MİLLÎ MARŞIMIZ OLARAK KABUL EDİLDİ. AKİF AÇIKLANAN 500 LİRALIK BÜYÜK ÖDÜLÜ ALMADI VE BU PARAYI BİR HAYIR KURUMUNA BAĞIŞLADI. DOSTLARI O GÜN AKİF'İN CEBİNDE SADECE BİR MİLLETVEKİLİNDEN BORÇ OLARAK ALDIĞI İKİ LİRASI OLDUĞUNU SÖYLER.

ÜSTAD, ACABA BU ŞİİR YENİDEN YAZILAMAZ MI?

O ŞİİR BİR DAHA YAZILAMAZ, ONU BEN DE YAZAMAM; ONU YAZMAK İÇİN O GÜNLERİ GÖRMEK, O GÜNLERİ YAŞAMAK LAZIM. ALLAH, BİR DAHA BU MİLLETE BİR İSTİKLÂL MARŞI YAZDIRMASIN.

MİLLİ ŞAİRİMİZ MEHMET AKİF, ÖMRÜNÜN SON GÜNLERİNDE ZİYARETİNE GELEN BİR ARKADAŞINA BÖYLE DEMİŞTİ.

- SON -

Hazırlayan: **Berrak Kara** *İllüstrasyonlar:* **Sinem Banu Dağüstü**

Ateş Ölçen Robot

İlginç Projeler Yarıştı

Mars Yolcusu Kalmasın

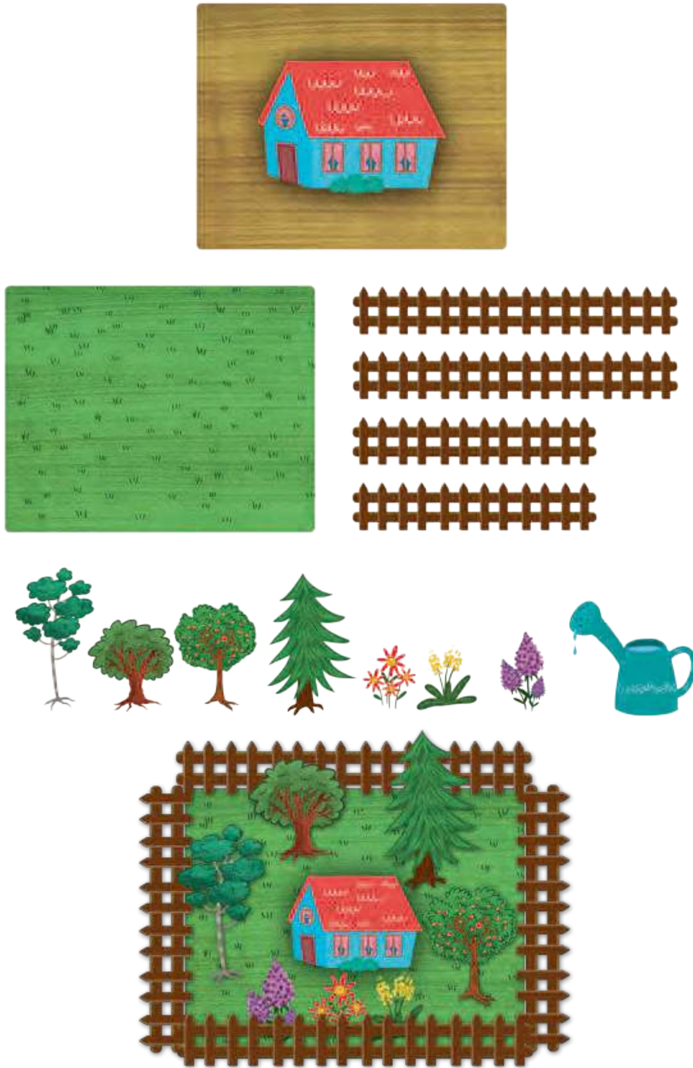
Aaaa! Uçan Taksi!

Hazırlayan: **İsmail Tonbuloğlu** Resimleyen: **Esra İlter Demirbilek**

Mimar Robot!

Kodlamayı, bir önceki sayımızda yapmak istediklerimizi elektronik olarak anlatmak olarak ifade etmiştik. Yeni bir bilgi ile devam edelim. Anlatımlarda sürekli tekrar eden bir işlemi yaptırmak istiyorsak alt alta defalarca anlatmak yerine bir "döngü" içinde anlatırız. Örneğin, her gün diş fırçalamanın, saç taramanın ve yemek yemenin anlatımı gibi...

Haydi, şimdi mimar robotumuza bir evin çevre düzenlemesini nasıl yapılması gerektiğini kodlayalım.



Aşağıdaki kodları doğru şekilde numaralandırıp sıralayalım.

- AĞAÇLARI SULA
- TÜM ALANLARA ÇİÇEK DİK
- ÇİTİN ORTASINA AĞAÇ DİK
- 4 DEFA TEKRARLA
- KÖŞE ÇİTLERİNİ YERLEŞTİR
- BAHÇE ÇİMLERİNİ EK

ETKİNLİK ÖNERİSİ

Sen de hayalindeki bahçeyi tasarlayarak kodlarını oluştur. Günlük hayatında tekrar eden olaylara örnekler verir misin? Böylece istersen kodlarını da oluşturabilirsin.

Cevap Anahtarı: 5-6-4-2-3-1

Yazan: **Mevlâna İdris** *Resimleyen:* **Esin Şahin**

MIRILDANAN ÇOCUK



Elimde bakkaldan aldığım iki poşetle yürüyordum. Yolumun üzerindeki büyük çınar ağacının altındaki boş bankı görünce birden yorulasım geldi ya da yorulduğumu fark ettim. Gidip oturdum. Az sonra yanıma biri daha geldi, bir kuş!





Ağacın Altında

Bir süre bakıştık. Ben gözlerimi koca çınara çevirdim. Kim bilir kaç yıllık bir ağaçtı, kim bilir kaç kuşa, kaç kediye ev sahipliği yapmıştı? Gölgesinden kimler yararlanmış ve kim bilir belki de küçük çocukların evini bulması için daima bir işaret taşı olmuştu.

Düşündüm: Ben bir çınar ağacı olmaya ne kadar dayanabilirdim? Üç gün, beş gün, bir hafta... İmkânsız.

Gece korkar mıydım, üşür müydüm, babamı arar mıydım?

Bu çınar ağacının akrabaları var mı acaba? Varsa nerede?

Poşetteki ekmekten birazcık koparıp kuşa verdim. Sonra biraz daha koparıp onu da ben yedim. Biraz da zeytinden almalı mıydım? Elbette. Biraz da zeytin alıp ekmekle yedim ve çınar üzerine düşünmeye devam ettim.

Ben düşünürken birden birisi elleriyle gözlerimi kapatıp "Bil bakalım ben kimim?" dedi. Bu tür şakaları pek sevmesem de yapacak bir şey yoktu.

Kim olabilirdi ki? Aklıma gelen iki üç ismi söyledim, “Hayır” dedi. Sinirlenmeye başlamıştım. Neyse ki fazla uzatmadı ve ellerini çekti.





Kimmiş diye arkama baktığımda kimseyi göremedim. Acaba bankın arkasına eğilip saklandı mı diye düşündüm ama orada da yoktu. Sonra onun hızla çekilip çınar ağacının arkasına saklandığını anladım. Orada saklanıyordu.

Bir süre kıpırdamadan durdum sonra hızla ve yavaşça yandaki çalılıktan dolaşıp ona arkadan sessizce yaklaştım. Beni fark etmemişti. Ağacın arkasında saklanmayı sürdürüyordu ve sırtı bana dönüktü. Arkadan yavaşça yaklaşıp kulağının dibine gelince “Böh!” diye bağırdım. Ödü koptu tabii. Bana döndü hemen! Aman Allah’ım, yine tanımamıştım. Kimdi bu çocuk?



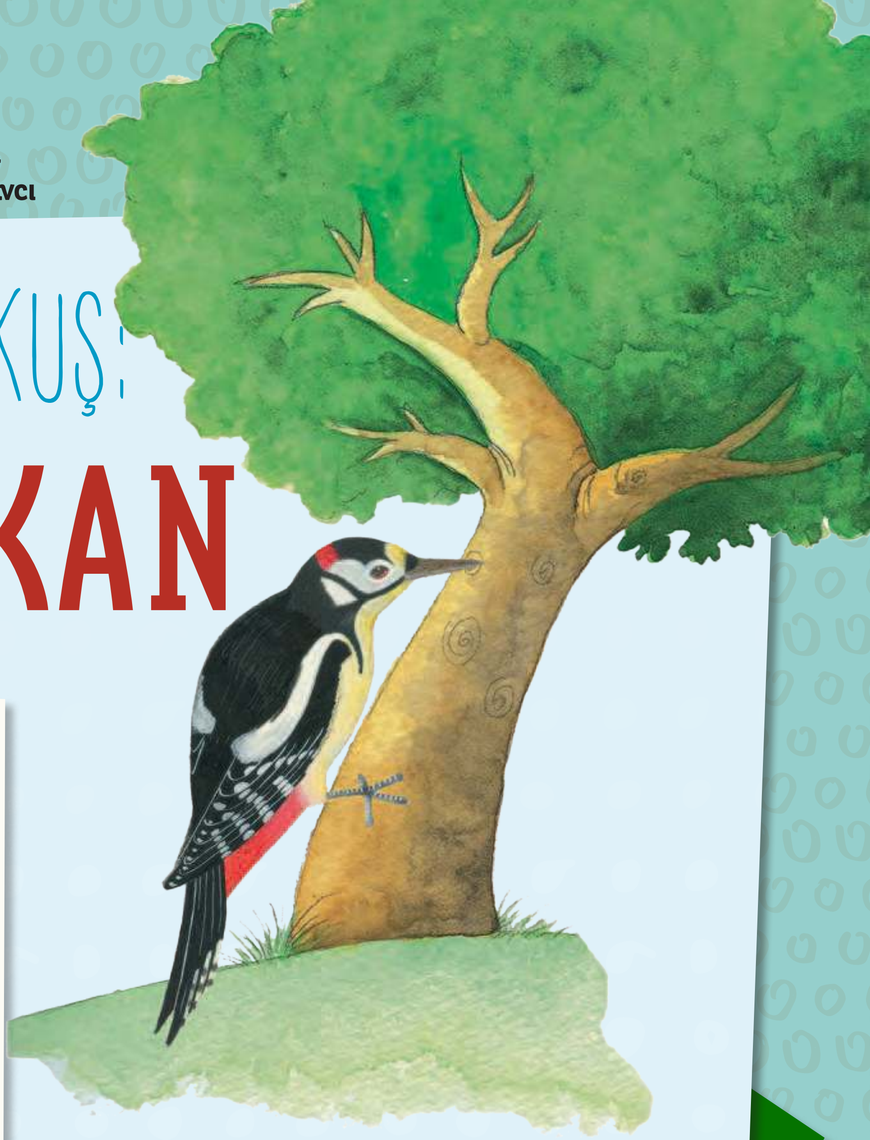
Neyse sonra her şey anlaşıldı.

Ben bakkala gittikten hemen sonra amcam bize gelmiş. Bu tanıyamadığım çocuk da **kuzen**im Selman’mış. Benim bakkala gittiğimi öğrenince bana yolda bir şaka yapmak üzere evden çıkmış. Sonrası bildiğiniz gibi.

Neyse, ağaçlar güzeldir. Budamasını bilmeyenler lütfen kasap gibi doğramasın dalları. Gerçekten sinirleniyorum. Dağılabiliriz.

Yazan: **Deniz Özgen**
Resimleyen: **Ferit Avcı**

MATKAP GAGALI KUŞ: AĞAÇKAKAN



Kimlik Kartı

Yuvalarını ağaç gövdelerine gagalarıyla oyuklar açarak yapan ağaçkakanlar; Avrupa, Asya, Afrika ve Amerika kıtalarındaki orman, park ve bahçelerde yaşarlar. Boyları 12-33 cm uzunluğunda olan bu kuşların 38 cinsi ve 226 türü vardır. Ortalama on yıl yaşarlar. Tüyleri sırtta siyahımsı kahverengi ya da zeytin yeşili, karın bölgesi krem rengidir. Gagası kirli sarı, ayakları daha koyudur.

Kamaya benzeyen sivri ve ince gagasıyla ağaçtaki zararlı böcekleri, tırtılları, kurtçukları ve karıncaları yiyerek beslenirler. Sert kuyrukları aracılığıyla ağaçlara kolayca tırmanma becerisine sahiptirler. Ayakları üç tırnaklıdır. İlk üç tırnağı öne doğru, üçüncü tırnak arkaya doğru hareket eder. Bu sayede ağaç üzerinde dikey yönlü ilerleyebilirler. En yaygın türleri; örgülü ağaçkakan, kara ağaçkakan, çizgili boğazlı ağaçkakan, kızıl taçlı ağaçkakan ve küçük yeşil ağaçkakandır.

Tak Tak Tak Tak...



Bir ağaçkakanın gagasıyla ağacı delme hızı saatte 40 km'dir. Bir saniye içinde 15-20 vuruş yaparlar. Bunun betona kafa atmaktan bir farkı yoktur. Bu olağanüstü hızın ağaçkakana zarar vermesi beklenir. Ancak gagasındaki özel kilit sistemi ve kaslarının şok emici özelliği sayesinde ağaçkakana bir şey olmaz. Eğer bu özel sistem olmasaydı bu hız nedeniyle ağaçkakanın gagasının iki parçaya ayrılması gerekirdi.

Yalnızlığı Severler

Yalnız olmak o kadar da iyi bir şey değilmiş, canım sıkılmaya başladı.

Ağaçkakanlar, yalnız yaşamayı severler. Üstelik oldukça ürkek kuşlardır. Bu yüzden tenha yerlerde gezinirler. Yuvalarını da gözlerden uzakta, kendi oydukları ağaç kovuklarına yaparlar. Onlarla az karşılaşmamızın nedeni budur.

Kışa Sıkı Hazırlık

Son meşe palamudunu da yerine çaktım. Artık kışa hazırım.

Meşe palamudu ağaçkakanı, yaz boyunca çürümüş bir ağaç kütüğünün üzerinde sürekli delikler açar. Delikleri kışın yiyeceği meşe palamutlarıyla doldurur. Deliklere uygun büyüklükte palamudu bulur. Palamutları her deliğe birer tane olacak şekilde âdeta çekiçle çakar gibi yerleştirir. Zaman geçtikçe palamutlar kurudukları için küçülürler. Bu durumda kuruyan palamutları çıkarıp yenileri ile değiştirir. Bu tür, büyük bir ağaçta yaklaşık 50 bin tane palamut depolayabilir.

Tık Tık Tık! Kimse Var mı?

Kusura bakma komşu, bulaşıkları yıkıyordum geldiğini duymamışım...

Ağaçkakanlar, kabuklara gagalarıyla vurduklarında aldıkları sese göre böcek, kurtçuk ve tırtılların yerini tespit ederler. Sonra da bunları çıkarıp yerler. Ceviz, badem, palamut gibi sert kabuklu ve iri taneli yemişlerle de beslenirler.

Ekosisteme Katkıları Büyük

Ağaçtaki kurtları, böcekleri, temizliyorum; yine de insanlara yaranamıyorum.

Bu sevimli kuşlar, ağaçlarda bulunan zararlı böcekleri yediklerinden ekosisteme katkıları oldukça fazladır. Bu faydalarına rağmen zararları da vardır. Meyve bahçelerindeki ağaçların kurumasına neden olduklarından birçok çiftçi tarafından kovalanırlar.

Sert Gaga, Uzun Dil

Gaga eski keskinliğinde değil, bakıma almanın zamanı geldi.

Bu kuşların gagaları uzun ve serttir. Ama dilleri gagalarından daha uzundur. Dillerinin uç kısımları vantuza benzer. Ağaç kabuklarının altındaki böceklere uzattıklarında dil, onlara yapışır. Bu sayede onları zorlanmadan çıkartıp mideye indirirler.

Bakım Yapan Babalar

Babacığım, akşama gelirken, oyuncağımı almayı unutma

Ağaçkakanlar eşlerini kuru ağaç dallarını gagalayarak çıkardıkları tik-taklarla çağırırlar. Anne ağaçkakanlar, 2-3 adet beyaz yumurta yumurtlarlar. Eşler, 16-18 gün kadar sırayla kuluçkaya yatar. Ancak yavru ağaçkakan dünyaya geldikten sonra onların bakımıyla daha çok baba ağaçkakan ilgilenir.

DENEME

Yazan: **Kübra Demiray** Resimleyen: **Esra İlter Demirbilek**

Bir Ağaç, Çok Dünya...

Bir ağacı sevmeli insan. Bir çocuk, ağacı sevmeli! Öyle kalemi, defteri, kapısı, ağaçtan yapılıyor diye değil. Ağacı ağaç olduğu için sevmeli. Yaprağı, çiçeğiyle dalı, budağı, gölgesiyle sevmeli!

Bir ağacı olmalı insanın. Bir ağacı olmalı biz çocukların... Kayını, çınarı, sediri olmalı asırlık; geçmişten geleceğe ümit olan ağaçları. Doğduğunda onun için dikilmiş bir ağacı olmalı insanın mesela; bir zeytin ağacı gülümsemeli bahçede yıllar sonra meyvelerini ikram ederken. Kayısı, elma, çam, servi her neyi severse onunla büyümeli kişi.

Biz doğunca dikilmemiş mi ağaç? Olsun! Biz bir fidan dikelim toprağa. Olmadı bir ağacı sahiplenelim dağ başında, duvar dibinde, kır ortasında. Hem sevgili Peygamberimiz de bizlerin ağaç dikmesini teşvik ediyor. Diyor ki: "Kim, bir fidan diker veya ekin eker de bundan insanlar ve kuşlar faydalanırsa bunlar onun için hayır ve berekettir."

Ben bir ağaç dikmedim ama babam, evlerinin önüne bir akasya fidanı dikmiş gençliğinde. Şimdi onun dalında bir salıncağım var. O güzel akasya her mayıs bembeyaz mis kokulu çiçekleriyle rüzgârda tiril tiril yapraklarıyla köydeki bahçemizi, bayramlarımızı, oyunlarımızı daha bir keyifli yapıyor.

Bir sır vermek gerekirse benim bir ağacım hatta dağım bile var. İsimler verdim onlara. Kaybolmasınlar, bilsinler, unutmasınlar beni diye.

Ağacım bir adada. İsmi, Gümüş. Sırtı eğik mi eğik! Öyle güzel, öyle vefalı... Denizden esen bütün rüzgârlar üstünden geçtikçe yol açmış onlara. Yaprakları bile ters dönmüş, eğilmiş. Az ötesinde domatesler, salatalıklar, biberler en yakın arkadaşları. Tepedeki çınara başını kaldırıp da selam veremez, şöyle bir dal sallar sadece.

Dağım, Ege'nin küçük bir sahil köyünde... Adı, Cennet Arkadaşı. Her gittiğimde öperim onu alnından. Ben onu severim o da beni sever hani. Kıyıyı dolanınca görünen teknelerin arkadaşıdır o. Gitmediğim zamanlarda hep hayalimde, hatırımdadır, ruhumda yaşatırım onu.

Bu arada, cevaplarını merakla beklediğim sorularım var sizlere!

Hiç dalından erik ya da elma koparıp yediniz mi?

Peki, kocaman güçlü bir dala kurulmuş salıncakta sallandınız mı?

Yoldan geçerken bir ceviz ağacından, paldır küldür bir ceviz yuvarlanıp başınıza düştü mü hiç Sonra kara gözlü bir karganın **muzip** ve utangaç size baktığına denk geldiniz mi?

Ağaca tırmanıp inemeyen kedileri ve çocukları gördünüz mü?

Bir ağaca tırmanmadıysanız, dalından erik yemediyseniz kara gözlü bir kargayı sevmediyseniz o zaman acele edin. Tez zamanda, bu bahar dalından erik yiyin derim.



Gölgede dinlenen koyunları, kuzuları görün derim. Üstelik bir kuzuyla ağaç dibinde, yaramaz gülüşünüzle bir ağaç dalında fotoğrafınız olsun derim. Başka mı? Mesela rüzgârda çam ağacının iğne yapraklarının müziğini duyun derim. Sessiz olun ve dinleyin bu şarkıyı sonra derinden bir nefes alıp kokusunu içinize çekin çıra, reçine kokusu, rüzgâr kokusu, su toprak kokusu alın derim. Ben derim de derim.

Bu teknoloji çağında pek mümkün değil mi bunlar? Nasılsa hepsi telefonda, tablette var mı? Yok, öyle değil işte! Tamam tablet ve telefonumuzu da yanımıza alalım. Hepimiz kurda, kuşa, buluta, suya, ağaca dokunalım. Sevelim ağaçları, n'olur!

Merhaba arkadaşlar! Ben Gezgin Sezgin. Bu ay Doğu Anadolu'nun tarihî illerinden VAN'ı keşfe çıkıyoruz.



Van'ı Geziyoruz

Van Kalesi
Çok tarihî bir şehrimiz olan Van'ın en dikkat çekici yapısı il merkezine yakın kayalık alan üzerindeki kalesidir. M.Ö. 840-825 yılları arasında kurulan Urartu Devleti'nin başkentidir.



Hoşap Kalesi
Gürpınar ilçesinde bulunur. Urartuların kullandığı kale yıllar sonra Osmanlı Devleti'ne bağlı beyler tarafından kullanılmış ve günümüzdeki hâlini almıştır. Orijinal demir kapı kanatları hâlâ işlevini sürdürmektedir.



Akdamar Adası ve Kilisesi
Van Gölü'nün üzerindeki Akdamar Adası, 1.5 kilometre uzunluğa ve 500 metre genişliğe sahiptir. Bu ada üzerindeki 915-921 yılları arasında yapılan kilise, 2007 yılında yapılan yenilemeden sonra anıt müze olarak kullanılmaktadır. Kilise, mimarisi yanında dış cephelerindeki figürlü taş süslemeleri ile dikkat çeker.



Hüsrev Paşa Camisi
Van Beylerbeyi Köse Hüsrev Paşa tarafından 1567 yılında yaptırılmıştır. Mimar Sinan'ın eserleri arasında sayılmaktadır. Caminin içini süsleyen kalem işi ve çinilerden günümüze çok az kalmıştır.



VAN
- 2017 yılı itibarıyla nüfusu 1.100.190'dır.
- Plakası: 65

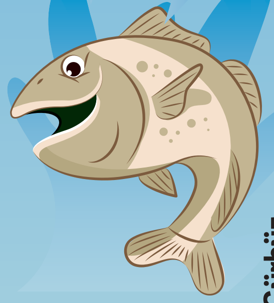
Erçek Gölü Kuş Cenneti

Van Gölü'nün doğusunda oluşmuş bir set gölüdür. Türkiye'de bulunan 453 kuş türünün yarısı burada varlığını sürdürmektedir. Göl, "B" sınıfı sulak alandır. Yani genelde nesli tükenmekte olan kuşları barındırmaktadır. Burada bulunan kuş gözlemevleri meraklılarına hizmet vermektedir.



İnci Kefali

Van Gölü'nün tuzlu-sodalı sularında yaşayabilen tek canlı türüdür. Dünyada sadece bu kapalı havzada bulunmaktadır. Üremek için şelaleleri uçarak aşar ve derelere göç eder. Yurt içi ve yurt dışından binlerce insan bu büyülü yolculuğa tanıklık etmek için Van'a akın etmektedir.



Hazırlayan: **Semih Can** *Resimleyen:* **Servet Gürbüz**

Ters Lale

Anadolu coğrafyasına ait endemik bir türdür. Dünya'nın en **nadide** çiçeklerinden biri sayılan ters laleler, Van Gölü'nü çevreleyen dağların eteklerinde sıkça görünür. Gevaş ilçesine bağlı birçok mahallede sokakları süsler.



Artos Dağı

Özellikle kelebek nüfusu açısından dünyanın sayılı coğrafyalarından biridir. Yaklaşık 200 tür kelebeğe ev sahipliği yapmaktadır. Kayak ve dağcılık sporları için son derece elverişlidir. Abalı Kayak Merkezi buradadır.



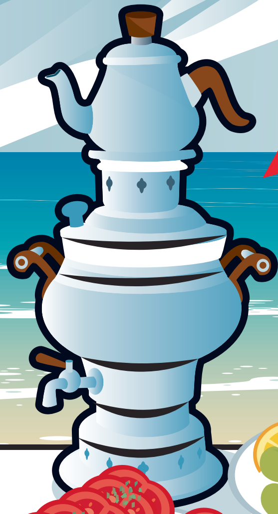
Van Kedisi

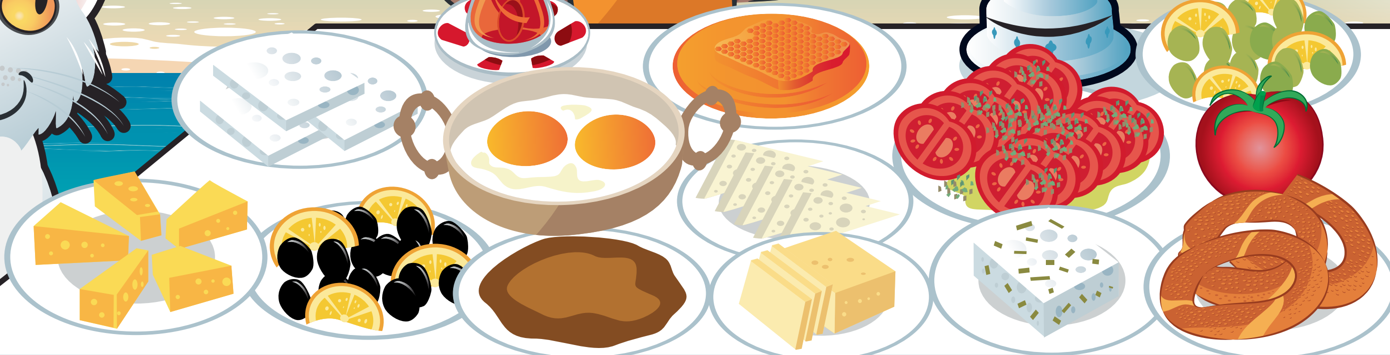
Van Gölü Havzası'nda yaşayan safkan bir kedi türüdür. En önemli özelliği genetik bir bozukluk sonucu oluşan iki farklı göz rengidir. Bazılarının her iki gözü de mavi, bazılarının her iki gözü de kehribar rengindedir. Kavun, karpuz gibi meyveleri hatta dondurmayı büyük bir iştahla yer. İlde bulunan iki Van Kedisi evini gezmeyi unutmayın.



Ne Yiyelim?

Van'a gittiğinizde mutlaka bir Van kahvaltısı yapın. Şehirde 60 kadar kahvaltı hizmeti veren mekân bulunuyor. Kahvaltı sofrasında Van balı, yoğurt kaymağı, süt kaymağı, yayık tereyağı, cacık, otlu peynir, örme peynir, beyaz peynir, kavurmalı-sucuklu yumurta, zeytin, murtuğa, kavut, gencirun bulunuyor.







Yeni bir gezegen ya da kıta keşfetseniz ona hangi ismi verirdiniz?

"Bir" olabilir belki. Başlangıç anlamında...

En sevdiğiniz hayvan? Niye?

Bütün hayvanlara karşı büyük bir yakınlık duyuyorum. Ama kişiliğinden asla ödün vermeyen kedileri ve akılla gücün benzersiz birleşimine sahip atları biraz daha çok seviyorum galiba.

Bir yol olsanız bu yolun nereye gitmesini isterdiniz?

Canlıların ve insanların eşsiz bir uyum içinde, bir arada, huzurla yaşayabildiği bir zamana...





Size göre dünyanın en iyi icadı hangisidir? Neden?

İnsan yaşamının sürmesini sağladığı için, ateş ve insanlığın öyküsünü dinlememizi sağladığı için, yazı.

Hangi olağanüstü güçlere sahip olmak isterdiniz? Neden?

Dünyanın bütün dillerini konuşabilmeyi isterdim. Herkesle konuşabilelim, kucaklaşabilelim ki savaşlar ve acı olmasın, kötülük geçit bulamasın.

Çocuklar için nasıl bir dünya hayal ediyorsunuz?

Yaşama sevinçlerini çoğaltan, hayallerini kanatlandıran, yaratıcılıklarını besleyen, oyun dolu, güvenli, neşeli, bereketli, adil ve özgür bir dünya...

İstanbul'da doğan yazar Mine Soysal, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Faültesi'nde Önasya arkeolojisi eğitimini tamamladıktan sonra uzun yıllar İstanbul Arkeoloji Müzeleri'nde çalıştı. Kazılara, yüzey araştırmalarına katıldı, sergileme projelerinde görev aldı. Meslekten ayrılmasının ardından 1996'da Günışığı Kitaplığı yayınevini kurdu. Çağdaş çocuk ve gençlik edebiyatımızın yanı sıra edebiyat yayıncılığımızın ve okuma kültürümüzün gelişmesi için birçok sorumluluk üstlendi.

Roman, öykü ve anlatı türlerinde eserler veren Soysal, "Eyvah Kitap!" adlı öykü kitabında gençlerin okuma sorunlarını ve haklarını dile getirdi. İstanbul Masalı adlı anlatısı, 2015'te İz TV'nin "İstanbul'un Yüzleri" kuşağında "Mine Soysal ile İstanbul Masalı" adlı belgesele konu oldu. Son gençlik romanı Daralan'da kıyıda köşede kalan yaşamları işledi. Ülke genelinde edebiyat ve yayıncılık seminerleri de gerçekleştiren yazar, Günışığı Kitaplığı'nın genel yayın yönetmenliğini sürdürüyor.


Mine Soysal



MERHABA KAFASI DEĞİŞİKLER!

İcat ve fikirleriyle insanlık tarihine unutulmayacak katkılar yapan 52 tane kafası değişik insan bu kitapta bir araya getirilmiş. Kitapta her bir bilim insanı için iki sayfa bulunuyor. Kimlik kartlarının yanında doğdukları yer de harita üzerinde gösteriliyor. Günde üç öğün yemek yemeyi kimin bulduğunu, ilkokul mezunu olduğu hâlde mikroskobu icat edeni ve daha fazlasını öğrenmek istersen bu kitap, tam sana göre!

Dr. Fatih Dikmen - Zeynep Sevde, Kafası Değişikler Atlası, Taze Kitap Yayıncılık, 111 sayfa, Tel: (0 216) 401 17 17, tazekitap.com



KİTAP ELİMDE, MASALLAR BENİMLE

Yaşadığın dönemden izler taşıyan masallar okumak istersen bu kitaptan başlayabilirsin. Çizimlerin de eşlik ettiği altı masalda yazar; okurlarını güldürüyor, güldürürken de onları hayal dünyalarında uzun yolculuklara çıkarıyor. Öyle ya, daha önce hiç vejetaryen bir aslan olabileceğini düşünmüş müydün? Masallarda olur. Yeter ki sen okumaya başla.

Mevlâna İdris, Kafamın İçinden Masallar, Uçan At Yayınları, 167 sayfa, Tel: (0 212) 520 72 53, ucanat.com.tr

BİR ÖĞRETMENİN ÖĞRENCİLERE SESLENİŞİ

Bestami Yazgan, uzun yıllardır öğretmenlik yapan bir yazar. Dersine girdiği öğrencilerle olan paylaşımlarını şimdi de dersine giremediği öğrencilerle yani birçoğunuzla paylaşıyor. Kitaptaki metinlerde sizlere güzel dostlar, sevgili arkadaşlar, masal kahramanlarım, ümit kuşlarım, nazlı canlar, bilgi küplerim gibi sıcacık ifadelerle sesleniyor.

Bestami Yazgan, Hayat Yolunda Öğrencilerle Baş Başa, 141 sayfa, Nar Yayınları, Tel: (0 212) 512 37 69, naryayinlari.com





BERK'İN MACERALARI DEVAM EDİYOR

Proje çocuk kavramını daha önce duymuş muydunuz? Hani şu, çocukların çocukluğunu yaşamalarına, arkadaşlarıyla oyun oynamalarına izin vermeden onları kurstan kursa sürükleyenlerin yapmaya çalıştıkları proje yani. İşte Berk'in etrafındaki çocuklar da böyle ve o kendisini yeteneksiz sanıyor. Tam bu sırada apartmanlarına bir opera sanatçısı taşınıyor. Kurstan kursa sürüklenen Berk, opera sanatçısı olan komşusu sayesinde yeteneğini keşfedecek mi dersiniz?

Kaan Elbingil, Berk Operacı Oldu, Günışığı Kitaplığı, 91 sayfa, Tel: (0 212) 212 99 73, gunisigikitapligi.com

YAPTIM OLDU

Bir RÜZGÂR GÜLÜ maketi yapalım





















usuf Halit Doğan (5) Malatya


Mustafa Selim (5,5) – Ahmet Melih (5,5) İstanbul


Fatih Talha Zülbaharoğlu (7) İstanbul


Ela İlmiye Çökmez (5) Şanlıurfa


ler (9) Hatay


Defne Gezer (8) İstanbul


İsrafil Dülük (8) İstanbul


Ecrin Erel (8) İstanbul


Ömer Faruk Göze (7) İstanbul


Zülüf Akbaş (9) Zonguldak


Muhammed Akif Yiğit (10) Ağrı


Zehra Arslan (10) Trabzon


Semih Emre Turan (5) Konya


Buğlem Su Gülaçtı (6) Giresun


Damla Çağlayan (5,5) İstanbul


Yusuf (8) – Zeynep (6) Özcan Sakarya


Elif Duru Arslan (7) İstanbul


Oktay Coşkun (10) İzmir

EN İYİ ARKADAŞIM



Mehmet Baran Canbay (7) İstanbul



Ordu



İstanbul



Orhan Kerem Şahin (7) İzmir



Yiğit Özdemir Aydın



Döler (7)

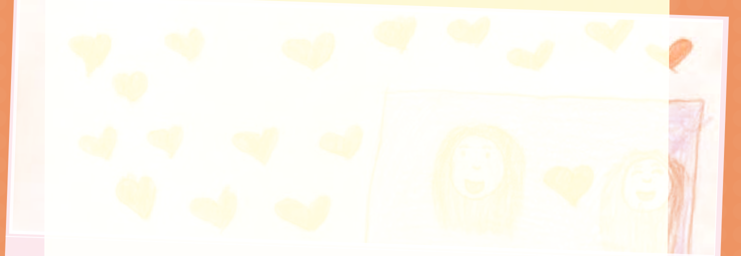


İstanbul



Emir Yeldar (8) İstanbul





BENİM SÖZLÜĞÜM

Pençe *(isim)* . . . . *sayfa* **28**

Farsça beş anlamındaki "penc" kelimesinden türeyen "pence" dilimize "pençe" olarak geçmiştir. Yırtıcı hayvanların ön ayaklarının parmakları ve tırnaklarına denir. Ayrıca ayakkabı tabanındaki köseleye (işlenmiş deri) de denir. Kelime, Türkçeden Bulgarca ve Sırpçaya da geçmiştir.

Bonsai *(isim)*......................*sayfa* **31**

Japoncada, özel yöntemle yetiştirilen cüce ağaç anlamındaki "bonsai" sözcüğünden alıntıdır. Japonca "bon" saksı, tabak ve Japonca "sai" ağaç sözcüklerinin bileşiğidir. Bu sanat, ilk olarak Çin'de ortaya çıkmıştır.



İthaf *(isim)* . . . . *sayfa* **34**

Arapça armağan anlamındaki "tuhfe" kelimesinden türemiştir. Bir eseri, başına adını yazarak birine veya çok değer verilen bir varlığa sunma demektir. Hediye verme, takdim etmeyi de ifade eder.

İştirak *(isim)*. . . . . *sayfa* **35**

Kelime, Arapçada ortağı olmak anlamındaki "şirket" sözcüğünden türemiştir. Ortak olma, birlikte bulunma, ortaklık demektir. Bir işe, bir düşünceye katılma anlamı da vardır.

Mahrum *(sıfat)* . . . . *sayfa* **35**

Arapça birine bir şeyi yasaklamak anlamındaki "hirman" sözcüğünden türemiştir. İyi ve güzel bir şeyden payı olmayan, yoksun olan, istediğini elde edemeyen (kimse), yoksun demektir.

İzmihlal *(isim)* . . . . *sayfa* **37**

Dilimize Arapçadan girmiştir. Yok olma, mahvolma, yok olup bitme, yıkılma, çökme demektir.

İnovasyon *(isim)*. . . . . *sayfa* **38**

İngilizce aslı "innovation" olan kelime, dilimize inovasyon şeklinde uyarlanmıştır. Yenileşim, yenilik, yenilikçilik anlamındadır.

Kuzen *(isim)*. . . . . . . *sayfa* **41**

Latinceden Fransızcaya "cousin" olarak geçen kelime, dilimize Fransızcadan girmiştir. Teyze, dayı, hala veya amca oğlu ve kızı demektir.

Muzip *(sıfat)* . . . . *sayfa* **44**

Arapça kökenli bir kelimedir. Çok şaka yapan, insanlara takılmaktan hoşlanan, şaka yollu ve genellikle üzücü, rahatsız edici davranışlarda bulunmayı huy edinen (kimse), takılgan demektir.

Nadide *(sıfat)* . . . . *sayfa* **47**

Farsça olumsuzluk bildiren "na-" eki ile görülmüş anlamındaki "dide" kelimesinin birleşmesiyle oluşmuştur. Görülmemiş, eşi benzeri olmayan ya da az görülen, ender bulunan demektir.

Resital *(isim)*. . . . . *sayfa* **55**

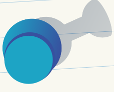
Tek bir sanatçı tarafından tek bir çalgı ile verilen konser demektir. İlk olarak Fransızca "réciter" kelimesi İngilizceye geçmiş. Sonra İngilizceden Fransızcaya tekrar "récital" olarak geçmiştir.

Hep ağaçların meyvelerini yiyecek değiliz ya! Bu kez de bir ağaç yapıp onu afiyetle yiyelim, ne dersiniz? O hâlde, haydi kolları sıvayalım.



Hazırlayan: **Behiye Betül**

Haydi MUTFAĞA



BROKOLİ AĞAÇ

- Brokoli
- 3 adet kiraz domates
- 1 dilim ekmek
- 2 yaprak kıvırcık salata



1 Haşlanmış brokolileri büyükçe bir tabağa ağaç şeklinde dizelim.



2 Ağacın gövdesi için ince ince kestiğimiz ekmek dilimlerini brokolilerin altına yerleştirelim.



3 Yarıya kesilen domatesler de ağaçtaki elmalar. Onları da istediğimiz gibi ağacın üzerine koyalım.



4 Son olarak kıvırcıkları kopararak gövdenin altına dizelim. Artık çimenlerimiz de hazır olduğuna göre ağacımızı afiyetle yiyebiliriz.





Afiyet olsun...

Notaların Prensesi



Sekiz yıllık müzik hayatına beş ödül sığdıran Nehir Özzengin, ilk olarak 4 buçuk yaşındayken piyano çalmaya başlıyor. Bugüne kadar 30'a yakın konsere çıkan küçük arkadaşımız, iki kez resital vermiş ve iki kez de senfoni orkestrası ile sahne almış.

Notaların Prensesi olarak da bilinen Nehir, ödüllerinden dört tanesini piyano yarışmasında kazanmış: Uluslararası Cesar Frank Piyano Yarışması 2.lik Ödülü, Uluslararası Ischia Piyano Yarışması 2.lik Ödülü ve Uluslararası Mozart Akademi Piyano Yarışması 2 ve 3.lük Ödülleri. Son olarak Yılın Kadını Ödülleri'nde güzel sanatlar alanında halk oylaması sonucunda birinci seçilerek "Yılın En Başarılısı" ödülünü de kazanıyor.



Mozart Akademi'nin düzenlediği yarışma, Nehir'in ilk dereceye girdiği yarışma... Neler hissettin diye soruyoruz ve Nehir de cevaplıyor: "İlk dereceye girdiğimde çok mutlu olmuştum. Bu yarışma üç gün sürüyordu ve 35 yarışmacı ile başlayıp her gün eksiliyordu. Finalde yarışıp ödülü kazanınca da sahneye koşarak çıkmıştım ödülümü almak için."

12 yaşındaki piyanistimiz, yedinci sınıf öğrencisi... Piyanosunu en iyi oyun arkadaşı olarak tanıtıyor bizlere ve ekliyor: "Piyanomla her gün farklı eserler çalışarak aslında farklı oyunlar oynuyoruz. Birlikte farklı zamanlarda yazılmış eserlerin içindeki mucizeleri bulmaya çalışıyoruz."

Nehir, iyi bir müzisyen olmanın yanında sosyal sorumluluk projelerinde de yer alıyor. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın Türkiye'deki kız çocuklarının erken yaşta evlendirilmeyip eğitimlerine devam edebilmeleri ve kendilerine olan inançlarını artırmak amacıyla düzenlediği proje kapsamında hazırlanan bir kısa filmde rol aldı. Farklı alanlarda uluslararası başarılar kazanmış ve kız çocuklarına ilham vermeleri için seçilen altı kız çocuğundan biriydi. Bunun yanında tarih, çocuk felci ve kitap-eğitim desteği ile ilgili projelere, sahneye çıkıp piyano çalarak da destek verdi.

Nehir, dünyanın en büyük konser salonlarından birinde konser vermek istiyor. Ve yaşıtlarına bir not bırakıyor: "Mutlaka ilgilendiğiniz hobiler olsun. Müzik de spor da başka bir şey de olabilir. Herkesin iyi bir müzisyen olması gerekmiyor ama müziği sevmek ve müzikten anlamak bence en değerli olanı..."

Sosyal konulara olan hassasiyeti ve başarılarından dolayı biz de Nehir'i tebrik ediyoruz. Küçük arkadaşımıza başarılarının devamını diliyoruz.



AĞAÇ

Bir ağaç ki eğile eğile
İbâdet olmuş,
Bir ağaç ki "ağaç" deyip geçmek
Âdet olmuş...

Dalları sallana sallana
Salıncak,
Budakları inile çıkıla
Basamak.

Kendisi renkten, ışıktan, kokudan
Bir demet olmuş,
Cenneti anlatan
Bir âyet olmuş.

Karışmış dallar dallara,
Kuşlarını çağırır yollardan.
Uçurur kuşlarını yollara...
Rengiyle, kokusuyla, tadıyla
Ziyafet olmuş.

Su sesine, kuş sesine dalarak
Gölgesine uzanmak
Saadet olmuş.

Bir ağaç ki "ağaç" deyip geçmek
Âdet olmuş.

Arif Nihat Asya

* Arif Nihat Asya'nın "Ağaç" isimli şiiri, şairin "Bir Bayrak Rüzgar Bekliyor" kitabından alınmıştır.

İllüstrasyon: **Saadet Ceylan**

BAHÇEYE DAİR HER ŞEY

ILLUSTRATION JUAN HERNAZ